

PODLASKI

www.podlaskimanager.pl

MANAGER

IPH

MIESIĘCZNIK INFORMACYJNY
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ
W BIAŁYMSTOKU

NUMER 178 / WRZESIEŃ-PAŹDZIERNIK 2016

JAN MIKOŁUSZKO

**BUDOWLANIEC, KTÓRY
WOLI TWORZYĆ FIRMY.**

STR. 4

JUBILEUSZOWE UROCZYSTOŚCI W IZBIE

STR. 10

GOSPODARKA CZEKA NA ODPOWIEDZIALNY ROZWÓJ

STR. 16

IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA W BIAŁYMSTOKU

To największa
organizacja zbudowana przez
i dla ludzi biznesu.

Co Izba daje przedsiębiorcom?

- kojarzenie partnerów biznesowych na rynku krajowym i zagranicznym
- organizacja spotkań, konferencji, seminariów, szkoleń biznesowych
- polubowne metody rozwiązywania sporów gospodarczych w drodze arbitrażu i mediacji
- publikacja magazynu gospodarczego „Podlaski Manager”
- promocja i budowanie pozytywnego wizerunku przedsiębiorcy
- obsługa platformy zakupów grupowych i konsorcjów biznesowych

Jako regionalny samorząd gospodarczy, Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku tworzy warunki do integracji środowiska przedsiębiorców.

Stanowi pomost współpracy z przedstawicielami władz samorządowych, administracji rządowej, nauki i innych instytucji działających w otoczeniu biznesu.

Skuteczność podejmowanych w tym zakresie działań uzależniona jest od skali jaką Izba reprezentuje.

Zachęcamy do wspólnego budowania przedsiębiorczości na Podlasiu.

Jesteś przedsiębiorcą?

Wypełnij deklarację i wstąp
do grona członków Izby

Izbowe jubileusze

Z roku na rok obserwuję, że wrzesień staje się szczególnym miesiącem. Miesiącem wyjątkowym, bo obfitującym w wydarzenia ważne dla gospodarki Podlasia. W tym roku początek września rozpoczął się pod znakiem X Dorocznego Koncertu Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku, połączonego z Jubileuszem 25-lecia jej istnienia. Tegoroczna gala zgromadziła blisko 900 gości zaproszonych do Opery i Filharmonii Podlaskiej. Wśród nas, obok szerokiego grona przedsiębiorców, byli również przedstawiciele innych środowisk: politycy, samorządowcy, finansiści, przedstawiciele służb mundurowych, duchowni, przedstawiciele organizacji pozarządowych, czy sportowcy. Tak szerokie grono gości na naszym dorocznym, w tym roku jubileuszowym, koncercie niezwykle cieszy i jest budujące. Świadczy o tym, że Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku jest instytucją rozpoznawalną w naszym województwie, z którą można się śmiało identyfikować, instytucją, która przez te wszystkie lata działalności wypracowała swoją silną markę i pozycję w regionie. Środowisko biznesu nie chce być postrzegane jako zamknięte. Chce być otwarte na wszystkich i chce być dla wszystkich. Chce być partnerem w dialogu. Aby tak jednak było pamiętajmy, że wciąż musimy promować potencjał gospodarczy regionu oraz budować wizerunek przedsiębiorcy jako osoby godnej zaufania, osoby wrażliwej i otwartej – także na potrzeby innych. Osoby myślącej globalnie, a działającej lokalnie. Takiemu właśnie podejściu sprzyjały inne wrześniowe wydarzenia, w których mieliśmy okazję uczestniczyć. W posiedzeniu Podlaskiego Forum Gospodarczego w Suwałkach dotyczącym stanu i perspektyw rozwoju infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej oraz jej wpływu na rozwój gospodarczy województwa podlaskiego, obok grona przedsiębiorców uczestniczyły lokalne władze administracji rządowej i samorządowej, udowadniając, że wspólny głos nas wszystkich – dla dobra nas samych i naszego regionu – jest możliwy. We wrześniu gościliśmy również delegację radców handlowych ambasad akredytowanych w Polsce. Wizyta kilkunastu dyplomatów z czterech różnych kontynentów była świetną okazją do promocji naszego potencjału, nawiązywania nowych kontaktów, dyskusji na temat obszarów wzajemnej współpracy. Ale nie była okazją jedyną. Kolejna, trzecia już edycja Wschodniego Kongresu Gospodarczego, obok promocji Polski Wschodniej, była doskonałą platformą dialogu o kierunkach rozwoju, wzajemnych oczekiwaniach, potrzebach i możliwościach. Wschodni Kongres Gospodarczy w Białymstoku uznać należy za sukces. Sukces o który warto dbać i którego organizacja powinna być naszą tradycją. Bez wątpienia wszystkie te inicjatywy są potrzebne. Wszystkie służą rozwojowi Podlasia. Promujmy się i promujmy województwo podlaskie. Tutaj można wiele.

Witold Karczewski
Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej
w Białymstoku

W tym numerze

PODLASKI MANAGER

Jan Mikołuszko – Budowlaniec, który woli tworzyć firmy 4-5

WYDARZENIA W BIZNESIE

Wschodni Kongres Gospodarczy 6
Czy każdy wie jak wygląda podlaskie? 7

WSPARCIE DLA BIZESU

Natura 2000 to nie przeszkoda 8-9

JUBILEUSZ 25-lecia IPH

Święto podlaskiego biznesu ponownie zachwytiło 10-11
Fotoreportaż Jubileuszu 25-lecia IPH 12-13

RYNKI ZAGRANICZNE

Gospodarka czeka na Odpowiedzialny Rozwój 18

OFERTA DLA BIZNESU

Skąd wiadomo co w gospodarce piszczy / NBP 19

LOBBING GOSPODARCZY

Andrzej Arendarski prezes KIG
- Samorząd gospodarczy w Polsce 14-15
Gospodarka czeka na Odpowiedzialny Rozwój 16-18
Dokąd prowadzą Podlaskie Drogi? 20-21
Lean Management / Misja gospodarcza do Zambii 22

WYDAWCA:

Izba Przemysłowo - Handlowa
w Białymstoku
ul. Antoniukowska 7,
15-740 Białystok,
tel. 085 652 56 45,
biuro@iph.bialystok.pl

Nakład: 2000 sztuk
ISSN: 2449-8084
Miesięcznik bezpłatny.
Redaktor Naczelny
Miroslaw Leśniewski

Izba Przemysłowo-Handlowa
w Białymstoku
jest członkiem
Krajowej Izby Gospodarczej

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Redakcja nie odpowiada za treść reklam, zastrzega sobie prawo do wprowadzania skrótów i zmian w nadesłanych materiałach. Nie zamówionych materiałów redakcja nie zwraca.

Jan Mikołuszko

Budowlaniec, który woli tworzyć firmy.

Budownictwo to całe pana życie zawodowe. Ma pan doświadczenie branżowe z różnych okresów. W Polsce budowało się czasami dużo, czasami mało. Czasami dobrze, czasami byle jak. Budownictwo rośnie do rangi narodowego programu lub szło w niepamięć. Czym dla pana jest budownictwo?

Myślę, że moja odpowiedź będzie trochę przewrotna. Budowanie jako tworzenie sprawnych firm, struktur organizacyjnych jest dla mnie bardziej inspirujące niż budowa domów. Jeśli jednak popatrzymy, np. na budowę Opery Podlaskiej, Aquaparku w Suwałkach lub drogi ekspresowej S8 jak na dzieło bardzo fajnych ludzi z Unibepu, to wtedy takie budowanie nabiera zupełnie innego wymiaru – jest to rodzaj spełnienia zawodowego całego zespołu. Jest to satysfakcja z tego, że udało się stworzyć w małym mieście Bielsku Podlaskim dużą, sprawną grupę budowlaną o zasięgu międzynarodowym. Natomiast ma pan rację, że mam bardzo dużo doświadczeń i tych dobrych, i tych kiepskich. Czasem w gronie koleżanek i kolegów współpracujących ze sobą przez wiele lat przy butelczce wspominamy te doświadczenia.

Mając tak bogate doświadczenie na pewno ma pan wyrobiony pogląd i pomysł na rozwój polskiego budownictwa. Czy może być ono kołem zamachowym polskiej gospodarki, czy należy je wspierać specjalnymi programami, jeśli tak to jakim? Jak się do tego ma nowy plan rządu „Mieszkanie plus”?

Budownictwo w gospodarce narodowej ma wiele różnych funkcji. By odpowiedzieć na pana pytanie należałoby je podzielić na trzy segmenty:

- 1 budownictwo na rzecz przedsiębiorców,**
- 2 budownictwo infrastrukturalne, zapewniające możliwość funkcjonowania całej gospodarki narodowej,**
- 3 budownictwo dla celów społecznych.**

Jak obserwuję różne kraje, to w pierwszym segmencie nie powinno być istotnej roli państwa, a aktywność przedsiębiorców powinna być decydująca o jego rozwoju. Jeśli państwo tu jest aktywne,

to szybko powstaje woluntaryzm decyzyjny, jak u nas za Gierka. Natomiast w drugim i trzecim segmencie bez wiodącej roli państwa nie uda się zbudować ani infrastruktury komunikacyjnej, ani rozwiązać wielu potrzeb społecznych. Oczywiście lepiej jest jak państwo tworzy mechanizmy umożliwiające inwestowanie, niż jak samo organizuje budowy. W Polsce trzeba pochylić się, np. nad rozwiązaniem potrzeb mieszkaniowych dla ok. 5 mln rodzin, które nie mogą zapewnić sobie mieszkań na rynku komercyjnym. Program „Mieszkanie +” jest próbą rozwiązania tego problemu, a jego jakość ocenimy już na etapie wdrażania.

Domy modułowe okazały się wielkim rynkowym hitem Unibepu, i to na tak wymagającym rynku, jakim jest Skandynawia. Jednak w momencie podejmowania decyzji o wejściu w tę branżę, nie było to takie oczywiste. Byli nawet tacy, którzy pomysł domów modułowych traktowali jak nierealną wizję szklanych domów. Jak to się stało, że udało się panu ten, dla wielu wyglądający na abstrakcyjny, pomysł zamienić w sukces?

Wie pan, u Żeromskiego szklane domy to była mrzonka, marzenie, idea fix, a obecnie jest to codzienność. Tak się stało z wieloma pomysłami, marzeniami, np. z książek Lema czy Vernego. W Unibepie domy modułowe to nie była fantastyka, ale realne działanie oparte o powstałą w Bielsku Podlaskim specjalność w zakresie budownictwa drewnianego, którą to specjalność stworzyliśmy w Unibudzie (obecnie Danwood), m.in. z obecnym jego prezesem Jarkiem Jurakiem. Trzeba zauważyć i chwalić się tym, że obecnie Bielsk Podlaski to największe zagłębie budownictwa drewnianego w Polsce i jedno z większych w Europie. Domy modułowe produkowane w naszym oddziale Unihouse to bardzo wymagający produkt, kierowany na trudne rynki. Mogę uczciwie powiedzieć, że gdybym wiedział, jakie to trudne, to chyba bym ich nie uruchamiał. Bardzo dużo nauczyliśmy się niestety często na błędach, ale mamy już to za sobą i jest to bariera wejścia dla innych konkurentów. A jak to się stało? Ogromna determinacja, konsekwencja i ciągła nauka całego naszego zespołu pracowników

– nigdy nie odpuszczaliśmy, chociaż mieliśmy duże kłopoty. Pomogło również to, że Unibep jest zdywersyfikowaną grupą budowlaną, która umożliwia pomoc w rozwoju jednego biznesu poprzez inny.

Moment przecięcia wstęgi podczas otwarcia nowej hali w UNIHOUSE oddziale Unibep SA w Bielsku Podlaskim. Na zdjęciu od lewej: Leszek Gołąbiecki – Prezes Zarządu Unibep SA, Jan Mikołuszko – Przewodniczący Rady Nadzorczej Unibep SA, Jan Isgård – Produktområdeschef Cramo, Roman Jakubowski – Dyrektor UNIHOUSE Oddział Unibep SA

W roku ubiegłym Unibep obchodził uroczystość 65-lecia. Taki jubileusz to rzadkość na polskim rynku. W firmach z tak długą historią w sposób naturalny tworzy się coś, co jest określane mianem indywidualnej kultury biznesowej. Jako obserwator sceny gospodarczej mogę jednoznacznie stwierdzić, że Unibep ma swój własny, unikalny styl. Unibep to atrakcyjne miejsce pracy, innowacyjne produkty, zadowoleni klienci,..... perfekcja w każdym calu. Jak się wam to udało, gdzie tkwi tajemnica sukcesu?

Dziękuję za bardzo pochlebny opinię o Unibepie. Pół roku temu do naszego zespołu dołączył Daniel Górski, wcześniej pełnił funkcję dyrektora departamentu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego. Ponieważ zajmuje się strategią i rozwojem, zaczął od badania przewag konkurencyjnych poszczególnych naszych sześciu biznesów. Każdy biznes oczywiście ma te przewagi różne, stosowne do swojej specjalności, ale ustalił, że wszystkie mają jedną zasadniczą – kulturę organizacyjną Grupy Unibep. I to jest to, o co pan mnie pyta. Na tę naszą kulturę składa się wiele elementów i w tym wywiadzie nie uda się jej szczegółowo omówić. Zastanawiałem się nad tym, jak w najprostszy sposób to zdefiniować. Myślę, że najlepiej oddaje słowo – ZAUFANIE. Zaufanie w różnych wymiarach: w wewnętrznym pomiędzy pracownikami i w zewnętrznym pomiędzy wszystkimi naszymi partnerami. W Unibepie zawsze pracujemy na wspólny sukces – to później do nas wraca w rewelacyjny sposób.

Firmę, wspomnianą wcześniej kulturę biznesową, tworzą ludzie. Slogan biznesowy mówi, że przedsiębiorstwo jest tyle warte, ile wari są jego ludzie. Na jakich ludzi pan stawia, jakie cechy zasługują na pana uznanie? I czy warto pracować w Unibepie?

Przepraszam, ale odpowiem w sposób trochę arogancki – w Unibepie stawiamy zawsze na najlepszych. A teraz odpowiem w sposób merytoryczny – rewelacyjnie sprawdza się nam nasz sposób rozwoju kadry. Zawsze mamy grupę kadry rezerwowej, którą szkolimy w ramach naszej Akademii Wiedzy Unibepu, a później w pierwszej kolejności z tej grupy awansujemy na wyższe stanowiska. Jest i druga nasza tajemnica – firma musi się rozwijać, aby tworzyć nowe stanowiska i umożliwiać awanse najlepszym. Cały obecny młody zarząd przeszedł drogę rozwoju w naszej Grupie i dlatego został wcześniej zweryfikowany, a ja mogłem przejść z zarządzania operacyjnego do rady nadzorczej. Oczywiście uzupełniamy naszą kadrę z naboru z zewnątrz, gdy nam brakuje własnej, ale zawsze robimy to sami i sprawdzamy te osoby na rynku. Mamy wspaniałą mieszankę doświadczenia z młodością, wychowanków i pozyskanych z zewnątrz. Zdecydowana większość

kadry jest z Podlasia, ale jest dużo też z Warszawy i z innych stron Polski, a ostatnio z zagranicy.

Zawodowa aktywność związana z Grupą Unibep nie jest jedyną pana funkcją. Zajmował się pan również budową polubownego sądownictwa. Jest pan wiceprezesem Wschodniego Sądu Arbitrażowego, jaki działa przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku. Skąd zainteresowanie tą tematyką i jak ocenia pan szansę rozwoju tej idei w naszym kraju?

Do uczestnictwa w zarządzie Sądu Arbitrażowego, jako przedstawiciela przedsiębiorców, zaprosił mnie szef Izby Witek Karczewski, a jest to osoba, której przez ogromny szacunek nie odmawiam. Dodatkowo rzeczywiście z racji mniejszej presji zawodowej, jako Przewodniczący Rady Nadzorczej mam trochę więcej czasu na tego typu aktywności. Natomiast odpowiadając na ostatnią część pana pytania myślę, że jak w wielu sprawach potrzeba czasu i dobrej praktyki, aby przedsiębiorcy do tego typu rozstrzygnięcia sporów dojrżeli. Proszę spojrzeć, jak na przestrzeni ostatnich lat dojrzelśmy do picia wody mineralnej zamiast słodkich napojów, do już sporej aktywności fizycznej, np. na rowerach, do dbania o trawniki nawet na odległej wsi itp. Osobiście uważam, że rozstrzygnięcie sporów w arbitrażu i w formie ugody, to dobry sposób budowania kapitału społecznego. Jednak w tym wypadku tak bardzo nie jestem pewien, czy i kiedy arbitraż stanie się normą w rozwiązywaniu sporów. A jeszcze panu powiem, że mam i inne aktywności poza Unibepem. Jestem inicjatorem i założycielem Polskiego Klastra Eksporterów Budownictwa, jestem w Radzie Polskiego Związków Pracodawców Budownictwa, a w Bielsku Podlaski udało się stworzyć drugoligową drużynę koszykówki Tur Basket.

Pytanie kończące zwyczajowo jest związane z czasem wolnym. Obecnie pełni pan funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Unibep SA. Jest to funkcja bardziej kontrolna niż operacyjna, co oznacza nieco więcej wolnego czasu. Co Jan Mikołuszko lubi robić po pracy? Zaznaczam, że odpowiedź – jestem domatorem – mnie nie satysfakcjonuje.

Nie jestem domatorem, mam „pojemną” osobowość – lubię naszą podlaską wieś Koźliki nad Narwią; jestem fanem Podlasia z jego mieszkańcami i przyrodą, wśród której wręcz uwielbiam ruch na rowerze, na kajaku, na nartach biegówkach. Ale też jestem typem towarzyskim, co ujawnia się ogromną przyjemnością z tańca z dobrą partnerką. Raz w roku udaję mi się „podotykać” różne bardzo ciekawe kraje świata, najchętniej w formie trochę trekkingowej. Oczywiście to się udaje tylko dzięki zgodzie żony Zosi i dlatego, że jeszcze zdrowie dopisuje.

Jan Mikołuszko z córką Ewą

Rozmawiał Mirosław Leśniewski

Polska Wschodnia w III odśtonie

Wschodni
Kongres
Gospodarczy

DRUGIEGO TAKIEGO WYDARZENIA NIE MA

Drugiego takiego wydarzenia nie ma – tak brzmi komentarz opisujący III Wschodni Kongres Gospodarczy, jaki miał miejsce 22-23 września br. w Białymstoku. Była to już trzecia odsłona tego wydarzenia, co skłania do myślenia, że będą również kolejne. Czy tak będzie w rzeczywistości? Czas pokaże, nim jednak decyzje zapadną i organizatorzy rzucą się w wir nowych wyzwań, warto dokonać „rozliczenia” tegorocznej edycji. Wydarzenie było bardzo rozbudowane, sesji było tak dużo, że mimo szczerych chęci, nie sposób było ze wszystkich skorzystać. Zakres tematyczny oscylował wokół obszarów strategicznych z punktu widzenia rozwoju i plasowania własnej pozycji regionów Polski Wschodniej. Nie zabrakło tematów dotyczących rozwoju infrastrukturalnego, bezpieczeństwa geopolitycznego, współpracy międzynarodowej, rozwoju gospodarczego determinowanego przez innowacje i współpracę z nauką ale także kwestie społeczne związane z demografią, edukacją, zdrowiem czy też z sukcesją firm, inicjowaniem start-up-ów. Każdy miał zatem szansę znaleźć coś, co go interesuje lub może zainspirować do dalszych działań. Uczestnicy, poziom sesji oceniali bardzo wysoko, podkreślając ich rosnącą rangę. Sporą trudność stanowił wybór sesji, wiele było bowiem prowadzonych równoległe, czasami w pięciu salach. Można nawet odnieść wrażenie, że jeszcze nigdy w Białymstoku nie mówiło się tak wiele w jednym czasie. Słowa są jednak ulotne, co z nich zostało, co posłużyło do inspiracji, a co zostanie wdrożone? Czy uda się nam od słów przejść do czynów? Niewątpliwie zasygnalizowano wiele wątków, które dla wielu posłużą jako argumenty w podejmowanych decyzjach.

DLA KAŻDEGO COŚ DOBREGO

Uczestnicy III Wschodniego Kongresu mieli w czym przebierać. 30 debat i sesji dyskusyjnych. Tematy z zakresów branżowych jak i strategicznych obszarów mających wpływ na otoczenie zarówno te bliższe jak i te dalsze. Wiele paneli poświęcono sprawom gospodarczym. Polska Wschodnia właśnie w tym obszarze dostrzega niedociągnięcia widząc jednocześnie konieczność podejmowania działań stymulujących zmiany. Jak skutecznie to zrobić, jakimi narzędziami? Odpowiedzi na te pytania szukali paneliści wielu sesji. Za kluczowe stymulatory ciągle są uznawane programy dotacji. Jak zauważono, są one coraz bardziej zawite i wymagają bardziej złożonych procesów. Coraz częściej kluczowe znaczenie dla realizacji dofinansowywanych projektu ma ich badawczy charakter. Założenie to ma „wymusić” współpracę nauki z biznesem. Relacje na tej linii przebiegają bardzo różnie. Z wypowiedzi prelegentów widoczne było zrozumienie dla potrzeby budowania współpracy na linii biznes nauka, niezależnie od istniejących na tym polu stereotypów. Wiele obszarów jak medycyna, materiałoznawstwo, ale również tradycyjnych jak technologie spożywcze czy konstrukcje metalowe, aby skutecznie konkurować, muszą opierać swój rozwój właśnie na innowacjach mających swoje źródła w prowadzonych zawansowanych pracach badawczych. Siłę rozwoju naszej przedsiębiorczości można również upatrywać w kreatywności młodych ludzi. Służyło temu zorganizowane podczas Kongresu spotkanie w ramach projektu EEC - Liderzy Przyszłości w Białymstoku. Biznesu trzeba uczyć młodych ludzi, zachęcać do tego by z pasją realizowali swoje pomysły, które mogą stać się ich sposobem na życie, sposobem na sukces w biznesie.

JEDWABNA PRZYSZŁOŚĆ PODLASIA

Rozwój gospodarczy to nie tylko dotacje, ale również warunki infrastrukturalne. O budowie infrastruktury drogowej, energetycznej mówiono równie szeroko jak o innowacjach. Największym zainteresowaniem w obszarze infrastrukturalnym cieszył się panel dotyczący Jedwabnego Szlaku. Lądowe połączenie gospodarki europejskiej z gospodarką chińska ma szansę przebiegać przez regiony Polski Wschodniej. Prelegenci byli zgodni, że wybudowanie niezwykle ważnego korytarza komunikacyjnego za jaki uważa się Jedwabny Szlak zmieni oblicze gospodarcze świata. Wydarzy się tak niezależnie od tego, czy szlak będzie miał swoją lokalizację w sąsiedztwie naszego regionu, czy też nie. Skala przedsięwzięcia jest tak duża, że trudno mówić tutaj o lobbowaniu z pozycji naszego regionu. Paradoksalnie, na wybór wariantu, w którym Jedwabny Szlak będzie przecinał Polskę Wschodnią, ma wpływ niestabilna sytuacja geopolityczna. Może zatem nadszedł czas, w którym nasze geograficzne położenie, uznawane przez niektórych za nasze przekleństwo, stanie się naszym atutem. Jeśli nie zadziałał efekt Bramy na Wschód, może zadziała efekt Jedwabnego Szlaku.

OD SŁÓW DO CZYNÓW

Ile można gadać? Wiecznie głodni sukcesów malkontenci oczekują efektów, teraz, natychmiast. Rzeczywistość nie jest tak dynamiczna jak byśmy sobie tego życzyli. Regiony Polski Wschodniej, w tym województwo podlaskie były i są marginalizowane, proces ten trwał przez lata, by nie powiedzieć przez wieki. Tymczasem my też chcemy do tego „lepszego, wielkiego” świata. Jeśli mamy takie aspiracje, powinniśmy konsekwentnie pracować nad zmianą naszego wizerunku, nad włączeniem się w nurt trendu rozwojowego, którym podążają liderzy. Wykreowanie przedsięwzięcia jakim jest Wschodni Kongres Gospodarczy jest takim właśnie działaniem. Jego celem jest promocja nas samych, bo przecież inni za nas tego nie zrobią. Jak podają organizatorzy ukazało się blisko półtora tysiąca publikacji poświęconych tematowi poruszonym na Kongresie lub wzmiankujących wydarzenie. Wartość ekwiwalentu reklamowego zamieszczanych informacji to ok. cztery miliony złotych. Dzięki Kongresowi zainicjowali, ludzie ze świata polityki, delegacje zagraniczne, samorządowcy mają powód by poznać Podlasie, poczuć klimat i specyfikę tego regionu. Przede wszystkim mają okazję poznać nasze nowoczesne myślenie. Kongresy są sprawdzonym sposobem na promocję. Te organizowane w Krynicy czy Katowicach mają już swoją markę. Na wspomnianą markę organizatorzy tych wydarzeń pracowali latami. Czy Wschodni Kongres Gospodarczy dołączy do najlepszych brandów w tej kategorii? W dużej mierze zależy to od nas samych, od naszego myślenia, od naszej aktywności? Wschodni Kongres Gospodarczy jest wydarzeniem który został zauważony. Za wcześnie jednak na odtrąbienie sukcesu. Potrzebne są kolejne edycje, kolejne progresywne kroki. Aby tak się stało, zarówno organizatorzy jak i, a może zwłaszcza interesariusze wydarzenia, powinni wyciągnąć wszystkie ręce na pokład. Tegoroczna edycja pokazała, że trochę tych rąk zabrakło. Wskazuje to na obszary, które należy doskonalić i nad którymi trzeba pracować, tak by IV edycja Kongresu pokazała siłę współpracy i determinacji do rozwoju jaką podejmują regiony Polski Wschodniej.

Mirosław Leńniewski

CZY KAŻDY WIE JAK WYGLĄDA PODLASKIE?

Klub Radców Handlowych i prezesi izb gospodarczych zrzeszonych w Krajowej Izbie Gospodarczej ponownie gościli na Podlasiu

Nie każdy wie jak wygląda województwo podlaskie. Zdaniem każdego mieszkańca tego regionu jest by o Podlasiu dowiedziało się jak najwięcej osób. Wypełnieniu tej idei przyświecała zorganizowana w dniach 21-24 września 2016 r. w województwie podlaskim kolejna przyjazdowa wizyta Klubu Radców Handlowych ambasad akredytowanych w Polsce oraz prezesów izb gospodarczych zrzeszonych w KIG. Skład delegacji tworzyli dyplomaci, pochodzący z 14 krajów z 4 różnych kontynentów oraz 36 przedstawicieli izb. Goście przybyli na zaproszenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Inicjatywa służyła promocji potencjału gospodarczego Podlasia, przełamaniu stereotypów oraz przedstawieniu rzeczywistych walorów gospodarczych regionu.

KLUB RADCÓW HANDLOWYCH – WAŻNA INICJATYWA KRAJOWEJ IZBY GOSPODARCZEJ

Od maja 2014 r. przy Krajowej Izbie Gospodarczej działa Klub Radców Handlowych, który skupia radców handlowych ambasad akredytowanych w Polsce odpowiedzialnych za koordynowanie współpracy gospodarczej w wymiarze międzynarodowym. Celem jego powołania była zagraniczna promocja Polski i polskich przedsiębiorców. Wyjazdowe spotkania zagranicznych dyplomatów z przedstawicielami władz regionalnych i lokalnego biznesu to istotne przedsięwzięcie KIG – działania te skutkują nawiązaniem współpracy gospodarczej pomiędzy włodarzami regionu, rodzimymi firmami, a przedstawicielami biznesu z krajów reprezentowanych przez członków Klubu.

PO PIERWSZE: WSCHÓD!

Głównym celem wizyty był udział zaproszonych gości w III Wschodnim Kongresie Gospodarczym, który odbył się w dniach 22-23 września 2016 roku w Operze i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku. Tematyka kolejnego, trzeciego już, Kongresu była bardzo zróżnicowana i uwzględniała dyskusję na temat przyszłości i rozwoju gospodarczego wschodnich ziem Polski. Szereg paneli dotyczył różnorodnych kwestii, poczynając od inwestycji infrastrukturalnych, funduszy unijnych, rozwoju eksportu, bezpieczeństwa energetycznego, na przemyśle rolno-spożywczym, czy turystyce kończąc. Udział dyplomatów w jednej z najważniejszych konferencji gospodarczych w Polsce, w której uczestniczyło ponad tysiąc przedstawicieli biznesu, polityki, finansistów, ekspertów oraz naukowców, stanowił ważny czynnik promocji Polski Wschodniej, umożliwił im lepsze poznanie realiów, perspektyw i szans nawiązania współpracy. Niewątpliwie szeroki zakres wydarzenia pozwolił na zaprezentowanie uczestnikom delegacji walorów gospodarczych i potencjału rozwojowego regionów Polski Wschodniej.

WSCHÓD MA POWODY DO DUMY

Zagraniczni goście w ramach prezentacji walorów gospodarczych województwa podlaskiego zwiedzali lokalne firmy, stanowiące wizytówkę naszego regionu. Zorganizowane zostały wizyty w Spółdzielni Mleczarskiej MLEKOVITA – krajowego lidera produkcji wyrobów mlecznych, firmie SaMASZ Sp. z o.o., produkującej maszyny rolnicze i komunalne oraz w firmie ChM Sp. z o.o., będącej producentem implantów medycznych. Wizyty były okazją do zwiedzenia wizytowanych firm, poznania ich potencjału technologicznego i wytwórczego, prezentacji linii produkcyjnych. Stanowiły również okazję do dyskusji o kierunkach i perspektywach potencjalnej współpracy gospodarczej wyżej wymienionych firm z reprezentowanymi przez dyplomatów krajami.

Uczestnicy delegacji Klubu Radców Handlowych ambasad akredytowanych w Polsce oraz prezesów izb gospodarczych zrzeszonych w KIG

ROZMOWY Z WŁODARZAMI PODLASIA

Poza uczestnictwem w III Wschodnim Kongresie Gospodarczym oraz poznaniem oferty podlaskiego biznesu dyplomaci mieli okazję spotkań z włodarzami regionu i przedstawicielami administracji, m.in.: z Wojewodą Podlaskim Bogdanem Paszkowskim, Marszałkiem Województwa Podlaskiego Jerzym Leszczyńskim, a także Prezydentem Miasta Białegostoku Tadeuszem Truskolaskim, Zastępcą Prezydenta Suwałk Łukaszem Kurzyna, Starostą Hajnowskim Mirosławem Romaniuk oraz Burmistrzem Hajnowki Jerzym Sirak. Podczas wizyty w Białowieży delegacja spotkała się również z Starostą Hajnowskim Mirosławem Romaniuk oraz Burmistrzem Hajnowki Jerzym Sirak.

ROZMOWY Z WŁODARZAMI PODLASIA

W tym roku Członkowie Klubu Radców Handlowych i reprezentanci izb gospodarczych w ramach prezentacji walorów turystycznych województwa podlaskiego mieli okazję poznania Białowieży. Goście zwiedzili Rezerwat Pokazowy Żubra w Białowieży, Muzeum Przyrodniczo-Leśne im. prof. J. Miklaszewskiego oraz byli w Białowieżskim Parku Narodowym (Obręb Ochronny Rezerwat). Dla większości była to pierwsza wizyta w Białowieży, więc prastara puszcza zrobiła na nich ogromne wrażenie. Niektórzy zadeklarowali chęć powrotu w to miejsce w niedalekiej przyszłości. Wszyscy natomiast stwierdzili – Podlaskie jest piękne!

PROMOCJA PODLASKIEJ GOSPODARKI

Dla niektórych uczestników, a w szczególności dla dyplomatów była to pierwsza wizyta na Podlasiu, inni odwiedzili Białystok po raz kolejny. W trakcie spotkań kularowych miały miejsce rozmowy z przedstawicielami regionalnego biznesu o konkretnej współpracy handlowej. Podczas czterodniowego pobytu uczestnicy mieli okazję „dotknąć” podlaskiej gospodarki. Zarówno udział w III Wschodnim Kongresie Gospodarczym, który na stałe wpisał się w kalendarz wydarzeń gospodarczych Polski, jak i wizyty w trzech podlaskich przedsiębiorstwach, które świetnie radzą sobie również na rynkach zagranicznych, kolejny raz pokazały, że wizerunek „zielonego” województwa podlaskiego nie jest jego jedynym atutem. Wizyta Klubu Radców Handlowych zorganizowana na Podlasiu miała charakter pakietowy – radcowie handlowi oraz przedstawiciele ambasad akredytowanych w Polsce, a więc osoby, do kompetencji których należy poszukiwanie podmiotów, posiadających zdolność do międzynarodowej kooperacji, miały okazję przekonać się, że nasz region ma ogromny potencjał i szereg przedsiębiorstw zaliczanych do liderów krajowej i europejskiej gospodarki.

Redakcja

NATURA 2000

TO NIE PRZESZKODA

DO 24 PAŹDZIERNIKA MOŻNA BYŁO SKŁADAĆ WNIOSKI W NABORZE, W KTÓRYM WSPIERANE SĄ INWESTYCJE W CENNYCH PRZYRODNICZO GMINACH.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 ruszyły konkursy, przeznaczone specjalnie dla przedsiębiorców. Pierwszym naborem, skierowanym bezpośrednio do firm, był konkurs w ramach działania 1.3 Wspieranie inwestycji w przedsiębiorstwach. Wnioski można było składać od 25 lipca do 23 sierpnia 2016 roku, wpłynęło ich 112. Rozstrzygnięcie poznamy w styczniu przyszłego roku.

WSPARCIE NA NOWE MASZYNY

Startować w nim mogły mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, by uzyskać wsparcie na projekty dotyczące wdrażania innowacji produktowych, procesowych, marketingowych i organizacyjnych w sektorze produkcyjnym.

O jakie konkretnie projekty chodzi? To m.in. rozbudowa przedsiębiorstwa prowadząca do wprowadzenia na rynek nowych produktów, dokonanie zasadniczych zmian procesu produkcyjnego (których skutkiem będzie wprowadzeniem na rynek nowych lub ulepszonych produktów), inwestycje w nowoczesne maszyny i sprzęt produkcyjny.

Maksymalny poziom dofinansowania inwestycji wynosi dla mikro- i małych przedsiębiorstw – do 70 proc. wydatków kwalifikowalnych, a dla średnich przedsiębiorstw – do 60 proc. wydatków kwalifikowalnych. Budżet konkursu to 60 mln zł.

Celem konkursu jest wzmacnianie potencjału podlaskich firm. – Tak, aby były konkurencyjne na rynku krajowym, europejskim i światowym – mówił na konferencji

prasowej wicemarszałek Maciej Żywno. – To dla nas bardzo ważny konkurs. Rozwój firm przekłada się bowiem na rozwój całego regionu – dodał.

W tym konkursie nie są premiowane – przy ocenie – utworzone miejsca pracy. Ale przy kolejnym, w którym do 24 października było można składać wnioski, już tak.

Na konferencji prasowej wicemarszałek Maciej Żywno zachęcał przedsiębiorców do udziału w konkursie z działania 1.5

NOWY ZAKŁAD, DYWERSYFIKACJA PRODUKCJI

Chodzi tu o działanie 1.5 Wspieranie przedsiębiorczości i zatrudnienia w gminach, których rozwój uwarunkowany jest siecią Natura 2000. Na tych obszarach wspierana powinna być każda działalność gospodarcza wpisująca się w koncepcję „zielonej gospodarki”, która będzie tworzyć miejsca pracy i powiększać dochód lokalnej społeczności.

Na całe to działanie w ramach RPOWP 2014-2020 przewidzianych jest 14 mln euro. A na ten konkretny konkurs – 20 mln zł.

Jest przeznaczony dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw na projekty dotyczące działalności inwestycyjnej, w tym m.in. na założenie nowego zakładu, zwiększenie zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, dywersyfikację produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów wcześniej nieprodukowanych w zakładzie lub zasadniczą zmianę dotyczącą procesu produkcyjnego istniejącego zakładu.

Warunek: projekty muszą być realizowane na terenie gmin wiejskich i miejsko-wiejskich województwa

podlaskiego, w których udział powierzchni obszarów Natura 2000 w powierzchni całkowitej gminy jest wyższy od średniej unijnej, która wynosi aktualnie 18,12 proc.

PRORÓZWOJOWO

– Zarząd Województwa Podlaskiego podszedł do tematu prorozwojowo. Nie ma co walczyć z tematem Natura 2000, trzeba szukać rozwiązań, które będą z nim współgrały, które pomogą przedsiębiorcom w rozwoju działalności i stworzeniu nowych miejsc pracy – powiedział na spotkaniu z dziennikarzami wicemarszałek Maciej Żywno.

– Jest to trochę inny konkurs niż dotychczasowe. W poprzednich w dużej mierze premiowana była innowacyjność, tu skupiamy się raczej na tworzeniu nowych miejsc pracy i powiększaniu dochodu lokalnej społeczności – dodała dyrektor Emilia Malinowska z Biura Innowacyjności Przedsiębiorstw UMWP.

Maksymalny poziom dofinansowania inwestycji to dla mikro- i małych przedsiębiorstw – do 70 proc. wydatków kwalifikowalnych, a dla średnich przedsiębiorstw – do 60 proc. wydatków kwalifikowalnych. Planowany termin rozstrzygnięcia konkursu to marzec 2017 r.

W ramach 1.3 przewidziano dofinansowanie m.in. na inwestycje w nowoczesne maszyny i sprzęt produkcyjny

INNE KONKURSY NA INWESTYCJE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW W TYM ROKU

Poddziałanie 1.2.1 Wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R oraz rozwój działalności B+R w przedsiębiorstwach / Na: tworzenie lub rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego oraz na prowadzenie przez przedsiębiorstwo prac B+R / Budżet 100 mln zł / Nabór w październiku i listopadzie

Poddziałanie 1.4.1 Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa / Na: centra logistyczne / Budżet 40 mln zł / Nabór w listopadzie i grudniu.

ŚWIĘTO PODLASKIEGO BIZNESU PONOWNIE ZACHWYCIŁO

X Doroczny Koncert Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku

9 września 2016 r. w Operze i Filharmonii Podlaskiej – Europejskim Centrum Sztuki w Białymstoku odbył się X Doroczny Koncert Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku, połączony z Jubileuszem 25-lecia jej istnienia.

Tegoroczny koncert musiał więc być wyjątkowy pod każdym względem...

NADANIE SZTANDARU

Jubileuszowy Koncert rozpoczęło uroczyste nadanie Izbie Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku Sztandaru. Procedurę zainicjowało symboliczne wbijanie gwoździ do drzewca Sztandaru oraz podpisywanie Aktu Nadania Sztandaru przez Fundatorów Honorowych i Reprezentantów Fundatorów Sztandaru. Następnie Arcybiskup prof. dr hab. Edward Ozorowski Metropolita Białostocki oraz Arcybiskup Białostocki i Gdański Jakub dokonali poświęcenia Sztandaru. Przedstawiciele Fundatorów w osobach Jana Mikołuszko - Przewodniczącego Rady Nadzorczej UNIBEP S.A., Henryka Owsiejewa - Przewodniczącego Rady Nadzorczej MALOW Sp. z o.o. oraz Edmunda Borawskiego - Prezesa Spółdzielni Mleczarskiej MLEKPOL wręczyli Sztandar Wiceprezesowi Krajowej Izby Gospodarczej, Markowi Kłoczko, który uroczystie nadał go Izbie Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku. W imieniu IPH Sztandar został przyjęty przez Prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku Witolda Karczewskiego, Wiceprezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku Włodzimierza Ciesłowskiego oraz Prezesa Spółdzielni Mleczarskiej MLEKOVITA Dariusza Sapińskiego.

WRĘCZENIE ODZNACZEŃ

X Doroczny Koncert oraz Jubileusz 25-lecia Izby był również okazją do wręczenia wielu odznaczeń. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Jarosław Zieliński oraz Wojewoda Podlaski Bohdan Paszkowski wręczyli Odznaczenia Prezydenta RP. **Złotym Krzyżem Zasługi** odznaczony został Mieczysław Dąbrowski (Prezes PSS Spółem Białystok), a **Srebrnymi Krzyżami Zasługi** Danuta Kaszyńska (Prezes Podlaskiego Stowarzyszenia Właścielek Firm Klub Kobiet Biznesu) oraz Jan Zadykowicz (Wiceprezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku). **Odznaki Honorowe za Zasługi dla Rozwoju Gospodarki** wręczone zostały Henrykowi Owsiejewowi, (Przewodniczący Rady Nadzorczej firmy MALOW Sp. z o.o.) oraz Dariuszowi Sapińskiemu (Prezesowi Spółdzielni Mleczarskiej MLEKOVITA). Medalami **Zasłużony dla Rolnictwa** uhonorowani zostali: Jan Ołdakowski (Zarząd SBR Bank Szepietowo), Lech Zwolan (Prezes LECH Garmazeria Staropolska Lech Zwolan), Anatol Borowik (Prezes Zakładów Mięśnych KABO A. Borowik, W. Karpieszuk Sp. j.) oraz Antoni Stolarski (Prezes SaMASZ Sp. z o.o.). Marszałek Województwa Podlaskiego, Jerzy Leszczyński wręczył **Odznaki Honorowe Województwa Podlaskiego**, które otrzymali: Dariusz Sapiński (Prezes SM MLEKOVITA), Antoni Stolarski (Prezes SaMASZ Sp. z o.o.), Zdzisław Wilczko, (Prezes Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku), Włodzimierz Ciesłowski (Wiceprezes IPH), a także Marcin Nałęcz Niesiołowski (Dyrygent, inicjator budowy Opery Podlaskiej). Odznaki otrzymały również: Uniwersytet w Białymstoku, Politechnika Białostocka i Uniwersytet Medyczny w Białymstoku. **Złotymi Odznakami KIG**, wręczonymi przez Wiceprezesa Krajowej Izby Gospodarczej Marka Kłoczko

uhonorowano: Izbę Przemysłowo-Handlową w Białymstoku, Jana Borawskiego (Wiceprezes IPH), Zdzisława Wilczko (Prezes Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku) oraz Teresę Żukowską (Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku). **Medale 25-lecia KIG** otrzymali natomiast: Jan Wysocki (Prezes Cezas Sp. z o.o.), Paweł Kukielka (Prezes Rycar Sp. z o.o.), Mirosław Maciejki (Właściciel Fire Service), Anatol Chomczyk (Prezes ANATEX Sp. z o.o.), Mirosław Leśniewski (Dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku), a także Teresa Żukowska (Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku).

PRYZNANIE STATUETEK IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ

Jak co roku, kulminacyjnym momentem Koncertu było wręczenie Statuetek Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku, wyróżnień przyznawanych przez Radę Izby. Statuetki te przyznawane są osobom, inicjatywom, czy wydarzeniom, które budują pozytywny wizerunek Podlasia, odgrywając istotne znaczenie dla kultury, biznesu i promocji regionu. W tym roku przyznano 5 Statuetek, którymi uhonorowano:

- 1** Galerię Jurowiecką Hotel Ibis Styles – przedsięwzięcie inwestycyjne podnoszące standard architektoniczny oraz infrastruktury handlowej i hotelowej Miasta Białystok, którą odebrał Konstantego Strus, Prezes Przedsiębiorstwa Budowlanego Konstanty STRUS, właściciel obiektu.
- 2** Hotel Loft 1898 w Suwałkach – przedsięwzięcie inwestycyjne podnoszące standard infrastruktury hotelowo-konferencyjnej Miasta Suwałk, którą odebrał Anatol Chomczyk, Prezes ANATEX Sp. z o.o., właściciel obiektu.
- 3** Plan Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020+ – przedsięwzięcie promujące przedsiębiorczość i podnoszące atrakcyjność inwestycyjną Miasta Łomża.
- 4** Sąd Rejonowy w Białymstoku – za współpracę w promowaniu polubownych form rozwiązywania sporów gospodarczych, którą odebrała Katarzyna Anna Dąbrowska-Doroszczyk, Prezes Sądu Rejonowego.
- 5** Marcina Nałęcz-Niesiołowskiego – za inicjatywę budowy Opery i Filharmonii Podlaskiej promującej region na arenie polskiej i międzynarodowej.

PUCHARY DLA OLIMPIJCZYKÓW

Podczas Jubileuszowego Koncertu docenieni zostali również nasi olimpijczycy: Wojciech Nowicki, zdobywca brązowego medalu na Olimpiadzie w Rio de Janeiro w rzucie młotem, za sukcesy zawodowe i ponadprzeciętne wyniki promujące województwo podlaskie na arenie sportowej w kraju i zagranicą oraz Maria Andrejczyk, oszczepniczka, która zajęła czwarte miejsce na Olimpiadzie w Rio de Janeiro, za wzorową postawę i ducha rywalizacji promujące województwo podlaskie na arenie sportowej w kraju i zagranicą.

PRYZWITANIE NOWYCH CZŁONKÓW IPH

Jak co roku, Koncert Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku

był także okazją do powitania jej nowych Członków. W ciągu roku dołączyli do nas:

- 1 MEDGAL Sp. z o.o.,
- 2 Stowarzyszenie Przewoźników Podlasia,
- 3 LEX-TRANS Urszula Misiejuk,
- 4 TMT Agencja Reklamowa, Drukarnia Cyfrowa, Studio Graficzne Tomasz Bryczkowski,
- 5 PaNaMedica Maciej Michalik,
- 6 PHU BAWI S.A.,
- 7 Koba Internet Telewizja Telefon Sp. z o.o.,
- 8 YUNIVERSAL PODLASKI Sp. z o.o.,
- 9 Handel Rolno-Spożywczy, Przemysłowy i Budowlany „TRANS-ROL” J. Andrzej Remisiewicz,
- 10 GOLDENMARK CENTER Sp. z o.o. Białystok Sp. K., 1
- 11 Stowarzyszenie EUROPARTNER Akademicki Klub Integracji Europejskiej,
- 12 Przedsiębiorstwo Budowlane Konstanty STRUS,
- 13 LEXMEDIATIO KANCELARIA PRAWO-MEDIACYJNA Dariusz Ostrowiecki,
- 14 ROLNICZA SPÓŁDZIELNIA PRODUKCYJNA „ROLMAK” w Makówce
- 15 Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe PALISANDER Sp. z o.o.

Nowym członkom zostały wręczone pamiątkowe certyfikaty przynależności do Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku.

SZLACHETNEJ POMOCY NIGDY DOŚĆ

Doroczny Koncert Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku to nie tylko emocje związane z wręczaniem wyróżnień i nagród. To również pozytywne emocje związane z wrażliwością, którą również – wbrew pozorom – wykazują także przedsiębiorcy. Przejawiają się one w akcjach charytatywnych adresowanych do środowisk potrzebujących pomocy. Izba od początku swojego istnienia wspiera młodzież organizując kolonie, czy przyznając stypendia uzdolnionej młodzieży. W tym roku, po raz piąty, pomoc skierowana zostanie do Młodzieżowego Domu Kultury w Białymstoku. Pomoc w formie stypendiów udzielana jest utalentowanym dzieciom, które mimo licznych trudności, wynikających z sytuacji materialnej ich rodzin, realizują swoje pasję, udzielając się na polu artystycznym. Stypendia te służą prawdziwemu wsparciu i promowaniu uzdolnionych, potrzebujących - a wybitnie uzdolnionych - dzieci. W tym roku kolejny raz wolę zaangażowania w partnerską pomoc w sfinansowaniu stypendiów wspólnie z Izbą Przemysłowo-Handlową w Białymstoku wyraziła firma doradcza CRIDO Taxand Sp. z o.o. Na tym nie koniec. W podziękowaniu za wsparcie podlaskich hospicjów oraz pomoc osobom niepełnosprawnym, Prezes Stowarzyszenia Pomocy RUBIEŻ Józef Kulikowski wraz z Prezesem IPH Witoldem Karczewskim wręczyli Puchar Stowarzyszenia Pomocy RUBIEŻ Günterowi Kirschbaum, którego niemiecka fundacja już od siedmiu lat współpracuje ze Stowarzyszeniem Pomocy RUBIEŻ, przekazując jej nieodpłatnie sprzęt rehabilitacyjny.

A KONCERT TRWAŁ DO PÓŻNEJ NOCY...

X Doroczny Koncert Izby Przemysłowo-Handlowej, połączony z Jubileuszem 25-lecia jej istnienia zakończył się występem zespołu Golec uOrkiestra. Zespół muzyczny założony przez braci bliźniaków Pawła i Łukasza Golców z Milówki, łączący tradycyjne, etniczne brzmienia muzyki łąki Karpat z wieloma gatunkami muzycznymi z pogranicza popu, rock'n'rolla, rytm'n'bluesa oraz muzyki jazzowej zagrał swoje największe przeboje, które rozruszały i rozśpiewały blisko 900 osób zebranych w Operze i Filharmonii Podlaskiej. Po występie Golec uOrkiestry, goście w wyśmienitych nastrojach bawili się do późnych godzin nocnych w foyer Opery i Filharmonii Podlaskiej...

Redakcja

IPH

Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku
składa serdeczne podziękowania wszystkim
sponsorom, partnerom i osobom zaangażowanym
w przygotowanie i realizację uroczystości
koncertowej i jubileuszowej

PARTNER KONCERTU

SPONSOR STRATEGICZNY KONCERTU

SPONSORZY GŁÓWNI KONCERTU

SPONSORZY WSPIERAJĄCY KONCERT

Fotoreportaż z uroczystości
przedstawiono na str. 14 i 15

SAMORZĄD GOSPODARCZY W POLSCE

Andrzej Arendarski

Podstawą prawną do działania izb gospodarczych, zwanych również izbami przemysłowo-handlowymi, w Polsce jest ustawa o izbach gospodarczych z dnia 30 maja 1989 r. z późniejszymi zmianami.

Ustawa ta określa, że izby gospodarcze są organizacjami samorządu gospodarczego reprezentującą interesy gospodarcze swoich członków, w szczególności wobec organów państwowych.

Przyjęty ustawą model samorządu gospodarczego sytuuje go w rzędzie organizacji działających jako podmioty prawa prywatnego. W środowisku specjalistów od prawa państwowego jest to tzw. „model anglosaski”.

Model ten różni się zasadniczo od obowiązującego na ziemiach polskich od połowy XIX w. (zabór austriacki od 1850 a pruski od 1851 roku – w rosyjskim nie występował) modelu „kontynentalnego” przyjętego również w II Rzeczypospolitej.

Taki system samorządu gospodarczego będącego podmiotem prawa publicznego ukształtował się w krajach niemieckich jako wynik Wiosny Ludów 1848 roku. O ile inne postulaty rewolucji: zjednoczenia Niemiec, większej demokratyzacji życia politycznego, zniesienia ustroju feudalnego zostały przez zwycięskie monarchie Prus i Austrii odrzucone, o tyle postulat samorządu gospodarczego został przyjęty. Burżuazja przez samorząd gospodarczy zyskała władztwo administracyjne nad gospodarką i realny wpływ na politykę gospodarczą rządu, zorientowaną dotąd głównie na rolnictwo. Państwo Pruskie w samorządzie gospodarczym widziało sposób na odrobienie dystansu jaki Niemcy dzielili w rozwoju gospodarczym od Anglii czy nawet Francji i Belgii oraz na unifikację gospodarki niemieckiej do tej pory podzielonej granicami celnymi i lokalnymi przywilejami. Była więc to świadoma polityka zapewnienia swobody i samorządności gospodarczej przy braku swobód politycznych.

W odrodzonej Polsce powstał samorząd gospodarczy w znaczeniu prawa administracyjnego jak podmiot administracji publicznej czyli państwowej. Wybór takiego modelu podyktowany był podobnie jak w Niemczech po 1848 r. potrzebą odrobienia zacofania gospodarczego

oraz potrzebą unifikacji zjednoczonych w Niepodległej Rzeczypospolitej polskich ziem spod trzech zaborów. Obligatoryjny charakter członkostwa nowopowstałych izb oznaczał upodmiotowienie ustrojowe społeczności przedsiębiorców, wyodrębnienie ich i - w granicach ustawy - usamodzielnienie polityczne jako wspólnoty samorządowej opartej na więzi gospodarczej; przyznanie owej wspólnocie statusu podmiotu władzy i administracji publicznej w granicach ustawy niezawisłego od administracji rządowej i samorządu terytorialnego. Samorząd gospodarczy dobrze zapisał się w historii II Rzeczypospolitej istotnie przyczyniając się do jej gospodarczego rozwoju.

Wybuch II wojny światowej i okupacja niemiecka przerwały działalność samorządu gospodarczego w Polsce. Odrodzony po II wojnie światowej samorząd gospodarczy rozwijał się normalnie tylko do 1949 roku, kiedy to nastąpiła jego likwidacja, w tym upaństwowienie jego majątku. Na 40 lat życie gospodarcze Polski zostało podporządkowane ideologii, gdzie przedsiębiorczość i swoboda gospodarcza była postrzegana jako wroga ideologicznie. Przedsiębiorca – w domyśle – kapitalista-wyzyskiwacz, spekulant był wrogiem obowiązującego ustroju politycznego i jako klasa społeczna przewidziany był do likwidacji. Prywatna działalność gospodarcza była co najwyżej tolerowana ze względu na zaspokajanie podstawowych potrzeb zaopatrzenia ludności.

Ustawa z 1989 r. – przyjęta jeszcze za czasów minionego ustroju nie była przewidziana jako narzędzie umacniania klasy przedsiębiorców, czy wspierania gospodarki kapitalistycznej. Była raczej wynikiem politycznego ustępstwa władz mającego na celu zapewnienie poprawy zaopatrzenia ludności i dzięki temu poprawy nastrojów społecznych. Powstało więc prawo obowiązujące w III Rzeczypospolitej nie na miarę potrzeb i wyzwań przed jakimi stanęła polska gospodarka w tym czasie. Warunki polityczne i społeczne nie pozwoliły na zajęcie przez reprezentację przedsiębiorców miejsca wynikającego z roli jaką to środowisko pełni w społeczeństwie.

W obecnym systemie prawnym izby gospodarcze mają w procesie stanowienia prawa bardzo ograniczoną rolę. Mogą (ale nie muszą) być konsultowane, nie jest jednak określony tryb tych konsultacji i ich zakres. Wiele zależy więc od polityków stanowiących prawo i ich poglądów czy stosunku do roli przedsiębiorców w państwie i społeczeństwie. Dotyczy to zarówno szczebla krajowego jak i szczebli lokalnych.

Ta skomplikowana historia jest jedną z głównych przyczyn względnej słabości ruchu izbowego w Polsce, szczególnie jeśli chcemy się porównywać z rozwiniętymi krajami Europy Zachodniej i Stanami Zjednoczonymi.

Tymczasem sytuacja obecna Polski jest taka, że potrzebuje ona silnego samorządu gospodarczego, jak mało który kraj.

W ostatnich 25 latach Polska stała się częścią europejskiego i globalnego rynku. Polska gospodarka, w tym okresie, rozwijała się w relatywnie szybkim tempie, zwłaszcza w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej. Wykorzystaliśmy swoje szanse jakimi były tania i w miarę wykwalifikowana siła robocza, korzystne położenie geograficzne blisko centrów gospodarczych Europy i szybkie włączenie się polskich firm w łańcuch kooperacji gospodarczej, napływ środków publicznych z Unii Europejskiej. Ogromną rolę w rozwoju polskiej gospodarki odegrał również napływ zagranicznego kapitału, wobec dramatycznego braku kapitału krajowego. Około 50% produkcji polskiego przemysłu jest wytwarzana przez firmy z zagranicznym kapitałem a 2/3 polskiego eksportu tworzą właśnie te firmy. Polacy wciąż są narodem biednym nie posiadającym oszczędności i mającym bardzo niewielkie zasoby kapitałowe. Dotychczasowy postęp technologiczny odbywał się głównie przez transfer technologii związany z zagranicznymi inwestycjami.

Te czynniki wzrostu zostały już wykorzystane i w zasadzie wyczerpane. Polska stała się krajem – dostawcą dla rozwiniętych gospodarek, głównie gospodarki niemieckiej. Grozi nam sytuacja pozostania krajem przeciętnego produktu i średniego dochodu, uzależnionym od koniunktury w krajach produktu końcowego, niezdolnym do samodzielnego prowadzenia polityki gospodarczej.

Krajowa Izba Gospodarcza i zrzeszone w niej organizacje od wielu lat zgłasza postulat oparcia naszego rozwoju o budowę polskiej klasy średniej oraz wspieranie innowacyjności

Po pierwsze po to, aby mógł prawidłowo rozwijać się społeczny dialog o gospodarce, bez którego nie ma rozwoju przedsiębiorczości, a więc i samej gospodarki.

Jak wiadomo dialog taki jest u nas zdominowany przez „stronę związkową”, co ma negatywny wpływ na procesy prywatyzacji, na finanse publiczne, na politykę podatkową, na kształt kodeksu pracy - słowem całokształt warunków prowadzeniu działalności gospodarczej w Polsce.

Można w uproszczeniu powiedzieć, że za tę jednostronność społecznego dialogu o gospodarce kraju płacimy niską i wciąż słabnącą konkurencyjnością polskich przedsiębiorstw

Silny samorząd gospodarczy jest pożądanym także w kontekście naszej obecności w Unii Europejskiej. Nasi partnerzy z Komisji Europejskiej skuteczniej bronią interesów „swoich” przedsiębiorców, ponieważ przedsiębiorcy unijni są znakomicie zorganizowani, potrafią wyartykułować swoje racje i interesy, dzięki czemu umieją precyzyjnie określać swoje „za” i „przeciw”, a następnie - wywierać odpowiednio silny nacisk na biurokrację w Brukseli.

Nasi negocjatorzy muszą często formułować stanowiska negocjacyjne na drodze teoretycznych

domniemań, bowiem nie otrzymują należytego wsparcia merytorycznego od krajowego biznesu. W ten sposób ich pozycja jest słabsza już w momencie zasiadania do rozmów.

W rozwiniętych krajach europejskich wszystkie ważne decyzje gospodarcze podejmowane są w porozumieniu z samorządem, organizacjami lobbystycznymi i pracodawcami. Z tych właśnie względów tak ważne jest istnienie jednego silnego samorządu, który ma charakter publiczny, jest powszechny i apolityczny, zabiega o respektowanie kodeksu etycznego w gospodarce i reprezentuje interesy wszystkich przedsiębiorców.

Istnienie powszechnego samorządu gospodarczego zwiększyłoby skuteczności lobbyingu na rzecz nowoczesnego ustawodawstwa gospodarczego, a także na rzecz takiej polityki gospodarczej rządu oraz pieniężnej banku centralnego, które umożliwiałoby podnoszenie konkurencyjności polskich firm i wyrobów, rozwój i modernizację przedsiębiorstw.

Samorząd ten, powinien wypracować strategię, która miałaby na celu podnoszenie konkurencyjności polskiej gospodarki. Mam tu na myśli stałe obniżanie kosztów, podnoszenie jakości, stałe nasycenie gospodarki nowymi technologiami, działania proeksportowe i promocyjne gospodarki.

Środowisko przedsiębiorców musi podjąć walkę o warunki rozwoju w nadchodzących latach. Powinno zintegrować swe siły, by polskie firmy uzyskać mogły warunki konkurencji umożliwiające rozwój. Krajowa Izba Gospodarcza będzie wspierać i podejmować wszelkie inicjatywy poprawiające pozycje przedsiębiorstw i przedsiębiorców w Polsce. W tym również inicjatywy integrujące to środowisko w ramach powszechnego, silnego samorządu gospodarczego.

W mojej opinii przedsiębiorcy i reprezentujący ich izby gospodarcze powinny działać dwukierunkowo.

Po pierwsze dążyć do takich zmian prawa, które dawałyby samorządowi gospodarczemu większy wpływ na stanowienie prawa – określałyby tryb skutecznych konsultacji zarówno na etapie przygotowania projektów aktów prawnych, na etapie prac legislacyjnych jak również możliwość zaskarżania uchwalonego prawa przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Po drugie przedsiębiorcy powinni, we własnym dobrze pojętym interesie, starać się o umocnienie roli samorządu gospodarczego. Aby to osiągnąć potrzeba wewnętrznej konsolidacji i zrozumienia wspólnego interesu tej grupy społecznej.

Aby móc realizować wspólne cele potrzeba silnej organizacji i środków na ich realizację, bez nich nie da się niczego poważnego osiągnąć.

Przedsiębiorcy jako środowisko są bierni i wręcz roszczeniowi. Oczekują, że to izba gospodarcza im coś da, załatwi ich sprawy. Izba może osiągnąć tylko tyle na ile pozwolą jej środki zapewnione przez członków przedsiębiorców. Potrzeba więc apelować do przedsiębiorców parafrazując powiedzenie J.F. Kennedyego „ Nie pytaj o to co izba gospodarcza da Tobie – pytaj raczej co Ty możesz dać izbie gospodarczej”.

Gospodarka czeka na Odpowiedzialny Rozwój

Opinia Krajowej Izby Gospodarczej do Planu na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Krajowa Izba Gospodarcza przedstawia uwagi do Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Uwagi powstały z uwzględnieniem opinii izb członkowskich do poszczególnych filarów i zagadnień szczegółowych.

Uwagi ogólne

Na wstępie należy zauważyć, że strategia zawiera bardzo obszerny materiał, z dużą ilością wykresów i grafik, które znacznie ułatwiają odbiór dokumentu. Uważamy, że Strategia w przedstawionej formie stanowi dobrą propozycję do dalszych negocjacji i ustaleń na temat jej poszczególnych elementów. Problemy, które zidentyfikowali w niej autorzy nie są nowe - środowiska biznesowe zwracają na nie uwagę od wielu lat i od wielu lat, politycy wyjątkowo opieszale i raczej nieudolnie próbują reagować na propozycje biznesu, nawet te, które uszczelniałyby system podatkowy (np. starania branży stalowej dotyczące wprowadzenia odwrotnego obciążenia w VAT). Innym przykładem racjonalnych postulatów, które do tej pory nie zostały wysłuchane jest branża hazardowa (obecnie znaczna większość stron internetowych z grami hazardowymi działa nielegalnie) i branża leków roślinnych (próbująca walczyć z suplementami diety, które są reklamowane z naruszeniem prawa). Strategia określa, co rząd chce zrobić, aby gospodarka osiągnęła cele strategii, co jest typowym podejściem dla poprzednich strategii rządowych. Rząd wyznacza cele i daje narzędzia, a gospodarka wykonuje. Takie podejście jest poważnym mankamentem. W Strategii brakuje wąskich kierunków przełamania problemów, przekonujących i skutecznych narzędzi osiągnięcia celów. Mamy nadzieję, że w wyniku prowadzonych obecnie konsultacji, kolejna wersja dokumentu ulegnie zmianie i w większym stopniu wykorzysta postulaty gospodarki. Mając na uwadze wieloletnie bardzo dobre doświadczenia we współpracy z Resortem Gospodarki i obecnym Ministerstwem Rozwoju, szczególnie przy deregulacji przepisów dotyczących przedsiębiorczości, wyrażamy nadzieję, że taki kierunek współpracy zostanie utrzymany.

Proponowane kierunki rozwoju przemysłu

W naszej ocenie, głównym podmiotem wyznaczającym kierunki rozwoju poszczególnych branż powinien być biznes, a nie aparat urzędniczy. Trudno zaakceptować nam – przedsiębiorcom stan, w którym urzędnik mówi, jakie produkty (bo na takim poziomie szczegółowości operuje Strategia) są perspektywiczne. Problemem polskiej innowacyjnej gospodarki, która niewątpliwie istnieje, jest fakt, że jest ona papierowo-prototypowa. Jako kraj, mimo nieefektywnych mechanizmów finansowania badań, potrafimy być w światowej awangardzie innowacyjnych badań i opracować prototypowe rozwiązania. Później jednak brak mechanizmów transferu wynalazków z laboratoriów uczelni i instytutów do fabryk. Dzieje się tak, ponieważ uczelnie prowadzą badania w oderwaniu

od biznesu. Sam innowacyjny materiał nie wystarczy, żeby zrobić z niego innowacyjny produkt, który znajdzie uznanie na rynku. Analogiczne ryzyko wiąże się ze Strategią. W Strategii przedstawiono silne strony poszczególnych województw. Piszemy o dronach bojowych, szybkiej kolei, samochodach elektrycznych czy przemyśle okrętowym. Nazywa się to Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami. Jednak za wspomnianymi hasłami nie idą konkretne przykłady przedsiębiorstw, czy to będących w posiadaniu Skarbu Państwa, czy też prywatnych. Niestety w tym zakresie Strategia wydaje się być analizą nowinek technologicznych, a nie przemyślanym pomysłem na biznes. O ile wskazywanie przez urzędników innowacji w zakresie obronności ma sens, ze względu na fakt kontroli Państwa nad przemysłem zbrojeniowym, to już wszystkie inne propozycje są mało realne do wdrożenia, ze względu na brak przedsiębiorstw chcących (choć mających możliwości technologiczne) opracowywać produkty wskazane przez urzędników. Niestety w tym zakresie Strategia przypomina zasady centralnego planowania, która co prawda stwarza iluzję realizowania wizji polityków, ale prędzej czy później, mimo wydania publicznych pieniędzy, nie urzeczywistnia się. W ocenie Krajowej Izby Gospodarczej, jedynym skutecznym narzędziem do tworzenia innowacji jest konkurencja. Niezbyt efektywny jest model, gdzie jeden ośrodek specjalizuje się w danym zagadnieniu. Przykłady państw o wysokiej innowacyjności przemysłu pokazują, że wsparcie państwa w postaci zamówień jest kluczowe, natomiast powinno się ono odbywać na zasadach wolnorynkowych - Państwo wskazuje problem do rozwiązania (a nie produkt), a przemysł opracowuje produkt, który dany problem pomoże rozwiązać. Przy czym przemysł musi mieć gwarancję co najmniej częściowego zwrotu kosztów badań. W jednej z nadesłanych do KIG opinii słusznie zauważono, że Plan zakłada utworzenie blisko 20 nowych instytucji i opracowanie ponad 80 planów i strategii. To nieuchronnie musi prowadzić do rozrostu administracji. W ocenie Krajowej Izby Gospodarczej jednym z możliwych do zastosowania rozwiązań (i patrząc na doświadczenia chociażby Niemiec, bardzo efektywnym), jest tworzenie planów gospodarczych ze ścisłym udziałem biznesu. To prywatne przedsiębiorstwa będą musiały wyłożyć kapitał na opracowanie i sprzedaż produktu. Siłą rzeczy musi on więc być „rynkowy”, w tym rozumieniu, że istnieje możliwość komercyjnego wykorzystania produktu. Przy czym pomoc Państwa powinna polegać zarówno na wsparciu biznesu na etapie badań i prototypów (przez odpowiednio skonstruowane mechanizmy podatkowe), jak i na etapie komercjalizacji (przez zamówienia państwowe i promocję eksportu).

Działania w skali makro

Strategia wskazuje na kilka kluczowych barier społeczno-ekonomicznych. Nie są one ani nowe, ani nieznanne, to wysoki dług publiczny, niekorzystna sytuacja demograficzna, rozwarstwienie

społeczne, „wyspy rozwojowe”, czy brak polskiego kapitału do finansowania inwestycji. Są to problemy, z którymi politycy nie zdołali się do tej pory uporać.

Demografia

Jednym z kluczowych problemów polskiego społeczeństwa jest zbyt mała dzietność. Podaje się to jako główny potencjalny czynnik nieuchronnej zapaści systemu świadczeń emerytalnych w Polsce. Tymczasem tylko 70% mężczyzn i 51% kobiet w wieku aktywności zawodowej pracuje. Do tego na 1,7 mln gospodarstw rolnych, hodowle prowadzi ok. 120 tys. Polska posiada więc zasoby pracownicze w wysokości co najmniej 3 – 4 mln pracowników, którzy obecnie są demotywowani do podjęcia pracy przez źle skonstruowane świadczenia socjalne i quasi-socjalne. Z niepokojem obserwujemy bardzo zły wpływ programu 500+ na rynek pracy. Już wiadomo (i nie są to tylko prognozy), że przyczynił się on do spadku aktywności zawodowej kobiet, szczególnie na obszarach wiejskich i w małych miastach. Największym problemem jest to, że kiedy skończy się finansowanie życia danej rodziny z takiego programu (ze względu na osiągnięcie przez dzieci pełnoletniości), kobieta znajdzie się w sytuacji całkowitego wykluczenia z rynku pracy, z bardzo dużą liczbą lat nieskładkowych i bardzo małym, jeżeli nie zerowym kapitałem emerytalnym. Strategia powinna dostrzec to bardzo niekorzystne zjawisko i przemodelować program 500+ tak, aby nie stał się on skutecznym mechanizmem wyłącznie do zatrzymania kobiet w domach. Uważamy również za nieefektywne wspieranie, w ramach tego programu, ludzi zamożnych.

Pułapki rozwojowe

W dokumencie wymieniono cały szereg wyzwań długookresowych, takich jak:

- *Konieczność rozwoju innowacyjnego*
- *Trendy demograficzne*
- *Automatyzacja, robotyzacja i informatyzacja*
- *Ekonomia czasu wolnego*
- *Rozwój Internetu*
- *Rozwój proekologiczny*
- *Ograniczone zasoby wody i surowców*
- *Nowe style życia*
- *Nowe wzorce postępowania*

Niewątpliwie są one słuszne i bardzo trafne. Jednak z punktu widzenia gospodarki istotne byłoby przełożenie tych wyzwań na problemy albo możliwości do wykorzystania dla biznesu. Tymczasem Strategia poprzestaje na dyskusowaniu na temat trendów rozwojowych. SOR zamiast zdefiniować problemy i ocenić możliwości formułuje pojęcie pułapki rozwojowej.

Pułapka średniego rozwoju

To modne w ostatnich latach pojęcie również znalazło się w Strategii. Rzeczywiście istnieje ryzyko, że w takiej pułapce Polska się znajdzie, trudno jednak rozstrzygnąć jednoznacznie, czy to właśnie pułapka średniego dochodu czy problemy w zakresie identyfikacji i rozwoju nowej ścieżki wzrostu są przeszkodą w szybszym rozwoju gospodarki. Należy również zauważyć, że na średnim poziomie jesteśmy od 8 – 10 lat, czyli krócej niż znaczna część krajów, które identyfikują ten problem w swoich gospodarkach. Z punktu widzenia nauki (teoria wzrostu) średni poziom rozwoju nie jest barierą.

Pułapka braku równowagi

Rzeczywiście, poziom równowagi finansowej między kapitałem krajowym a zagranicznym istnieje, nie jest to jednak ani zjawisko niezwykle, ani nadmiernie niekorzystne. Jest to efekt otwarcia polskiej gospodarki na początku lat '90 na zagraniczny kapitał. Nie można zapominać, że to właśnie kapitał zagraniczny pozwolił nam przejść z grupy krajów rozwijających się do rozwiniętych. To właśnie kapitał zagraniczny sfinansował Polskę transformację i dał możliwość rozwoju i znalezienia się w obecnym punkcie. W naszej Ocenie

Strategia w tym zakresie nie powinna koncentrować się na odwróceniu proporcji między kapitałem krajowym, a zagranicznym, ale na jak najlepszym wykorzystaniu inwestycji zagranicznych, przez tworzenie wysokoinnowacyjnej kooperacji polskiego przemysłu z zagranicznym. Jak najbardziej słuszny jest postulat uniezależnienia się (przynajmniej w części) od obcego kapitału, jednakże jest to proces, który powinien być zaplanowany na dekady, a nie na lata. Obecnie musimy skoncentrować się na jak najlepszym wydaniu tych pieniędzy, które w gospodarce są, niezależnie od źródła ich pochodzenia.

Pułapka przeciętnego produktu

Ściśle z pułapką braku równowagi wiąże się pułapka przeciętnego produktu. Trzeba zauważyć, że w Strategii dokonano zamiany pojęć – średnie produkty nie są przyczyną żadnego problemu, są następstwem wyborów, które Polska podjęła w latach '90 i bezrefleksyjnie je kontynuowała nawet po przystąpieniu do UE. Oparliśmy swój PR – jako miejsca przyjaznego inwestycjom zagranicznym – na taniej, choć wysokowykwalifikowanej sile roboczej. Problemem jest brak impulsu, który odwróciłby ten niekorzystny trend. Trzeba też wskazać, że pozycjonowanie produktu, czy walka o silną markę trwa 30 – 40 lat, co pokazują przykłady Japonii i Korei. Polska jest na początku tej drogi. Na razie mamy kilka rozpoznawalnych na świecie marek jak Ingłot, Solaris czy Drutex, ale powoli zwiększamy obecność na innych rynkach (np. URSUS) i tam budujemy markę. Warto podkreślić nadrzędną rolę marki Polska i potrzebę jej budowy oraz konieczność włączenia dużych przedsiębiorców w proces budowy marki kraju oraz promocję wizerunku polskiej gospodarki.

Pułapki – podsumowanie

Podsumowując dotychczasowe rozważania zauważamy błąd w podstawowych założeniach Strategii polegający na tym, że pułapki wskazano jako przyczyny niektórych ze zidentyfikowanych problemów gospodarczych, tymczasem są to następstwa drogi rozwoju, jaką przyjęła Polska w latach '90. Na ile każde ze zjawisk jest rzeczywistą pułapką, a na ile tylko usprawiedliwieniem zastanego stanu rzeczy trudno się wypowiedzieć. Nie powinno być jednak tak, że Strategia bazuje wyłącznie na zwalczaniu tych niekorzystnych zjawisk. W naszej ocenie Strategia dostrzega skutki prowadzonej polityki gospodarczej, a zbyt słabo koncentruje się na prawdziwych problemach gospodarki do których należą:

- *Poddostawczy model rozwoju*
- *Brak zaufania do państwa wynikający ze stylu pracy administracji*
- *Rząd jako czynnik niepewności gospodarczej (każdy rząd)*
- *Utrata kontroli nad kluczowymi aktywami: banki, część przemysłu, usługi*
- *Konieczność liczenia na własne siły przy niedostatku źródeł finansowania i chomikowanie pieniądza przezornościowego*
- *Opresyjne prawo*
- *Bezustanne podnoszenie socjału zniechęca ludzi do uczciwej pracy*
- *Serwilizm w polityce zagranicznej*
- *Niewydolne mechanizmy tłoczące do gospodarki pieniądze na rozwój*

Równocześnie, w podsumowaniu należy wskazać, że kolejną pułapką rozwojową jest nadmierny deficyt finansów publicznych i samorządów. Ze względu na zbliżanie się do limitu wydatków publicznych, cyklicznie wracają dyskusje o konieczności oszczędzania i zwiększania podatków. Deficyt okazuje się być kolejną pułapką, która nie pozwala na racjonalne zwiększanie wydatków Państwa tam, gdzie jest to niezbędne dla szybkiego rozwoju. Niezbędne jest zatem zmniejszenie wydatków sztywnych, przez reformę systemu KRUS, systemu zasiłków i zapomóg oraz racjonalizacja wydatków na administrację.

Problemy rozwojowe

Naszym zdaniem, kluczowe problemy rozwojowe to:

- *poddostawczy model rozwoju,*
- *brak zaufania do Państwa wynikający ze stylu pracy administracji,*
- *erozja prawa, jako czynnik zwiększający ryzyko gospodarcze,*
- *opresyjne prawo,*
- *demotywuujące do pracy narzędzia polityki socjalnej Państwa,*
- *niewydolne mechanizmy wsparcia gospodarki, w szczególności innowacji i badań,*
- *brak skutecznej informatyzacji, która umożliwiłaby budowanie sprawniej i taniej administracji.*

Na tych obszarach Strategia również powinna się skoncentrować i przy współpracy z biznesem dokonywać ewolucyjnej zmiany. Dostrzegamy pozytywne zmiany w tym zakresie, szczególnie jeżeli idzie o otoczenie legislacyjne dla przedsiębiorców i podjęte przez Ministerstwo Rozwoju starania na rzecz zmiany przepisów dotyczących prawa gospodarczego. Jest to jednak za mało, aby odnieść sukces na miarę tego, założonego w Strategii. Niewątpliwie prosta spółka akcyjna czy uregulowanie kwestii sukcesji firm rodzinnych ułatwią prowadzenie biznesu w Polsce, nie są to jednak aspekty kluczowe dla budowania nowoczesnej gospodarki i tylko w niewielkim stopniu odpowiadają na kluczowe naszym zdaniem wyzwania. Nawet najlepiej zarządzana polska firma może popaść w kłopoty finansowe ze względu na opresyjne kontrole podatkowe, bazujące często albo na niejasnych przepisach prawa, albo co gorsze na interpretacjach będących w kontrze do głównych linii orzeczniczych. Przedsiębiorcy – choć nie zawsze jest to uzasadnione – traktują urzędnika jako osobę, która utrudnia prowadzenie działalności. Rolą Strategii powinno być budowanie zaufania między biznesem, a Państwem. Strategia powinna przewidywać, jako jeden z głównych aspektów tworzenia sprawnego Państwa, tworzenie wykształconego i przyjaznego aparatu urzędniczego. Urzędnik w pierwszej kolejności powinien być postrzegany jako osoba, która pomoże w razie wątpliwości, a nie jako egzekutor kar.

Polski Fundusz Rozwoju

Ciekawym narzędziem wydaje się być Polski Fundusz Rozwoju. Ze smutkiem trzeba stwierdzić, że jako kraj nie jesteśmy w stanie skutecznie (terminowo i efektywnie) inwestować środków publicznych. Przykład Gazoportu czy budowa autostrad to sztandary Polskiej urzędniczej, gdzie złe otoczenie regulacyjne w połączeniu z biernymi urzędnikami daje efekt w postaci opóźnień inwestycji, ich złego wykonania, zerwania kontraktu albo fali upadłości podwykonawców. Fundusz Rozwoju ma być, w zamyśle twórców Strategii, kołem zamachowym polskiej gospodarki. Stanie się tak wyłącznie, jeżeli po zapewnieniu finansowania będzie on sprawnym tworem, nieprzesiąkniętym duchem biurokracji. Dlatego uważamy, że niezbędne jest włączenie środowiska biznesowego do zarządzania środkami z PFR tak, aby można je było wydać efektywnie.

Uwagi szczegółowe

WSPÓŁPRACA Z BIZNESEM

W początkowej części opinii zwrócono uwagę na fakt słabego powiązania obszarów strategicznych z biznesem. Ważne jest zatem, aby przy uszczegóławianiu dokumentu, który wskazuje kierunki, Rząd wysłuchał również głosów przedsiębiorców. Dlatego też produkty strategiczne, które będą mogły liczyć na szczególne wsparcie Państwa, powinny być identyfikowane na podstawie ścisłej współpracy z organizacjami otoczenia biznesu. Bez akceptacji przedsiębiorców, którzy będą chętni zainwestować swoje środki finansowe, Państwo nie udźwignie ciężaru finansowania badań i rozwoju na tak wielu polach, jak to opisano w Strategii.

METODA PORÓWNAWCZA

Jednym z zarzutów, jakie można sformułować do Strategii jest również brak kontekstu międzynarodowego. Sprawia to wrażenie, jakby plany Rządu były tworzone w próżni gospodarczej. Jeżeli chcemy się rozwijać szybko, nie możemy ignorować podstawowych faktów, jak to,

że naszym głównym partnerem handlowym jest UE, w szczególności Niemcy. Strategia w tym kontekście powinna zawierać model przekształcenia polskiego eksportu w bardziej umiędzynarodowiony, akcentując kierunek Afryki i Azji, jako bardziej perspektywiczne, choć i obarczone większym ryzykiem.

Brak również w Strategii odwołań do prób rozwiązywania analogicznych problemów w innych krajach. Powoduje to ryzyko, że albo będziemy próbowali rozwiązać problem, który już wcześniej został rozwiązany, albo powielimy błędy popełnione przez inne państwa. Dla lepszego obrazu wyzwań i narzędzi do realizacji celów warto byłoby wprowadzić do strategii wątek porównawczy. Już samo wskazanie, który model ekonomiczno-społeczny jest nam bliższy – skandynawski, niemiecki, francuski czy południowy, pozwoliłoby lepiej ocenić przedstawione w Strategii założenia. Na obecnym etapie prac mowa o hasłach solidarności społecznej, efektywniejszej redystrybucji i budowie kapitału społecznego. Bez szerszego kontekstu są to jedynie szczytne hasła. Strategia powinna dążyć do wskazania mechanizmów walki z niekorzystnymi zjawiskami, obecnie niestety realizuje to jedynie w minimalnym stopniu.

INNOWACYJNY PRZEMYSŁ

W kontekście wskazywania perspektywicznych branż warto wskazać na sektor ochrony zdrowia. Tu Polska ma swoje osiągnięcia, zarówno w dziedzinie telemedycyny jak i leków ziołowych. Mimo, że posiadamy technologie do zdalnego monitorowania stanu zdrowia pacjentów, od wielu lat przedsiębiorcy nie mogą wymóc na Ministerstwie Zdrowia przeprowadzenia choćby programu pilotażowego, nie mówiąc o włączeniu procedur do koszyka gwarantowanych świadczeń medycznych. Powoduje to, że pomimo posiadania innowacyjnego produktu, przedsiębiorcy nie są w stanie go wdrożyć ze względu na brak woli politycznej. Analogicznie dzieje się w obszarze leków ziołowych, gdzie prężnie działające polskie firmy, które dawały pracę również ludności na obszarach wiejskich (zbiór, suszenie i wstępne przetwarzanie surowca), muszą zmagać się z często nieuczciwą konkurencją ze strony firm wprowadzających na polski rynek suplementów diety. Powyższe to przykłady na to, jak bierność w zakresie tworzenia korzystnych regulacji prawnych oraz sprawnego egzekwowania już obowiązującego prawa. Bez tych dwóch elementów nie da się stworzyć skutecznie działającego Państwa.

Konkluzje

Strategia jest dobrym punktem wyjścia do dalszych prac. Niezbędne jest jednak włącznie przedsiębiorców w jej tworzenie, już na etapie założeń, a bezwzględnie na etapie uszczegóławiania. Bez tego nie będzie możliwe pozyskanie odpowiedniego kapitału na sfinansowanie ambitnych planów w niej zawartych. Do tego niezbędne jest znalezienie (wskazanie) dodatkowych źródeł finansowania – nie można poprzestać na stwierdzeniach dot. kapitału krajowego, nakładach firm pod kontrolą SP na rozwój i środkom z UE. Potrzebny jest model finansowania, który będzie realizowany równoległe do modelu rozwoju. Niepokojącym sygnałem jest centralizacja. Dodatkowe instytucje kontrolno-wykonawcze, w połączeniu z narzucaniem biznesowi wizji rozwoju może budzić niepokój, dlatego organizacje otoczenia biznesu muszą być ściśle włączone w proces tworzenia Strategii i jej uszczegóławiania. Co niezwykle ważne i warte podkreślenia Strategia dostrzega problem dużego rozwarstwienia społecznego i próbuje zwalczać to zjawisko. Jest w niej zawarte kilka pomysłów, o które przedsiębiorcy wnoszą od lat (niektóre zmiany w prawie gospodarczym). Podsumowując w opinii Krajowej Izby Gospodarczej projekt Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju jest dokumentem, który ocenić należy pozytywnie. Realizacja założonych w nim zadań nie będzie jednak możliwa bez ścisłej współpracy ze wieloma środowiskami, w tym przede wszystkim przedsiębiorcami. Ze swojej strony KIG deklaruje gotowość wsparcia Ministerstwa Rozwoju na dalszych etapach pracy nad samą strategią, a także dokumentami służącymi jej wdrożeniu.

SKĄD WIADOMO CO W GOSPODARCE PISZCZY?

Badania ankietowe Oddziału Okręgowego NBP w Białymstoku

DOŚWIADCZENIA WYPRACOWANE PRZEZ LATA

Od ponad 20 lat Narodowy Bank Polski za pośrednictwem oddziałów okręgowych prowadzi badania ankietowe sektora przedsiębiorstw niefinansowych. W pierwszej edycji badań w 1995 r. uczestniczyło 200 podmiotów z całego kraju. Badaniami objęto wówczas najważniejszych reprezentantów poszczególnych regionów. We wrześniu 2016 r. odbyła się 75 edycja akcji badawczej, w której wzięło udział niemal 1900 respondentów, przedstawiciele wszystkich sekcji PKD, z wyłączeniem rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa oraz sektora finansowego. Ankiety objęto zarówno największe firmy, jak również podmioty sektora MŚP. Respondentami są przedsiębiorstwa prywatne i publiczne, w różnej kondycji ekonomicznej.

CHCESZ ZNAĆ PRZYSZŁOŚĆ - POKAŻ SWOJĄ PRZESZŁOŚĆ

Podstawowym celem badań jest dostarczanie informacji nt. stanu i prognoz koniunktury oraz sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw niefinansowych dla celów prowadzenia polityki pieniężnej. Zakres tematyczny badań obejmuje m.in.: stan i prognozy popytu, zatrudnienia, eksportu i importu, zapotrzebowania na kredyt bankowy, polityki cenowej oraz planów inwestycyjnych. Poprzez badania ankietowe bank centralny uzyskuje niezależny obraz zarówno sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw, jak i ich relacji z sektorem bankowym. Odbiorcami wyników badań są w pierwszej kolejności: Zarząd NBP oraz Rada Polityki Pieniężnej. Znajomość kondycji ekonomicznej podmiotów gospodarczych ułatwia podejmowanie decyzji przez Radę Polityki Pieniężnej w zakresie kształtowania i koordynacji polityki pieniężnej. Udział w badaniach jest nieodpłatny, dobrowolny i opiera się na wieloletniej współpracy respondentów z Narodowym Bankiem Polskim. Akcja ankietowa odbywa się poprzez dwa odrębne badania: szersze roczne – tzw. Ankieta Roczna (AR) oraz ograniczone do wybranych zagadnień badania kwartalne – tzw. Szybki Monitoring (SM). Celem badania rocznego AR jest dokonanie analizy szeroko rozumianej sytuacji przedsiębiorstw. Co roku zakres tematyczny ankiety ulega pewnym zmianom, dostosowując się do zjawisk gospodarczych istotnych w danym okresie. Szybki Monitoring jest badaniem panelowym koniunktury przedsiębiorstw. Celem prowadzenia badań kwartalnych SM jest szybkie rozpoznanie zjawisk gospodarczych, które mają wpływ na politykę pieniężną w krótkim okresie czasu. W 2014 r. dokonała się mała „rewolucja” w organizacji badań ankietowych. Narodowy Bank Polski zrezygnował z papierowego formularza na rzecz elektronicznej ankiety przesyłanej do respondentów za pośrednictwem poczty mailowej. W regionie północno - wschodnim Oddział Okręgowy w Białymstoku rozpoczął badania ankietowe od grupy 12 respondentów i z każdym rokiem ich liczba systematycznie rośnie. Obecnie ankietyjemy 84 podlaskie przedsiębiorstwa różnej wielkości, o zróżnicowanym potencjale wytwórczym i kondycji ekonomicznej.

RYNEK NIERUCHOMOŚCI – BAROMETR GOSPODARKI

Drugim, stałym i nieustannie rozwijanym pionem badań prowadzonym przez Narodowy Bank Polski są badania lokalnych rynków nieruchomości (BaRN). Badanie

prowadzone od 10 lat początkowo obejmowało rynek nieruchomości mieszkaniowych (BaRN), pierwotny jak i wtórny, i było oparte na zasadzie dobrowolnej współpracy z lokalnymi podmiotami i pośrednikami oraz wzajemnej wymiany informacji. W 2013 r. badanie zostało rozszerzone o nieruchomości komercyjne (BaNK), w tym nieruchomości biurowe, handlowe oraz magazynowe. Ze względu na wagę i złożoność zagadnienia, badania rynków nieruchomości zostały wpisane do Programu Badań Statystycznych i dla podmiotów funkcjonujących na rynku nieruchomości są obowiązkowe. Dane od współpracujących podmiotów na rynku mieszkaniowym zbierane są w cyklu kwartalnym, a dla nieruchomości komercyjnych w cyklu półrocznym. Wychodzą one naprzeciw potrzebom statystyki, analizy stabilności cen oraz sektora bankowego z perspektywy Banku Centralnego jakim jest NBP. Wysoka wartość oraz zazwyczaj znaczna długość inwestycji w nieruchomości powoduje, że są one przedmiotem finansowania bankowego na ogromną skalę poprzez udzielanie kredytów hipotecznych klientom detalicznym jak również są źródłem finansowania producentów, czyli w znacznej mierze deweloperów. Sektor bankowy do sprawnego funkcjonowania potrzebuje w związku z tym dogłębnych analiz zarówno ze strony popytowej jak również ze strony podażowej. Specyficzna na rynku nieruchomości nierównomierność rozwoju w poszczególnych regionach tego sektora powoduje, że należy je rozpatrywać w skali mikro, co przy obecnej globalizacji rynków jest źródłem dodatkowego ryzyka dla sektora finansowego. Obecnie w badaniu prowadzonym przez Oddział Okręgowy NBP w Białymstoku w tym zakresie bierze udział ponad 80 podmiotów (pośredników, deweloperów, spółdzielni mieszkaniowych, właścicieli i zarządców nieruchomości).

KONIUNKTURA, TRENDY, PREFERENCJE – JAK NA DŁONI

Wyniki badań ankietowych publikowane są w formie raportów umieszczanych na stronie internetowej NBP. Istnieje również możliwość przekazania raportów drogą elektroniczną na skrzynkę mailową osoby zainteresowanej. Narodowy Bank Polski gwarantuje zachowanie pełnej tajemnicy na każdym etapie badań według stosownych aktów prawnych. Dane nie są udostępniane w postaci indywidualnej innym podmiotom ani wykorzystywane do innych celów. Z uwagi na zmieniającą się sytuację na rynku podlaskich przedsiębiorców, Oddział Okręgowy w Białymstoku systematycznie zwraca się do nowych przedsiębiorstw o podjęcie współpracy w zakresie przekazywania określonych danych gospodarczych. Zdając sobie sprawę z podejmowania nowych, dodatkowych obowiązków Oddział Okręgowy NBP w Białymstoku liczy, że z uwagi na ważny ich cel społeczno – ekonomiczny propozycja współpracy spotka się z pozytywnym odzewem podlaskich przedsiębiorców.

NBP

Narodowy Bank Polski

DOKĄD PROWADZA PODLASKIE DROGI

16 września 2016 r. w Urzędzie Miasta w Suwałkach odbyło się posiedzenie Podlaskiego Forum Gospodarczego na temat stanu i perspektyw rozwoju infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej oraz ich wpływu na rozwój gospodarczy województwa podlaskiego.

W spotkaniu tym oprócz licznych przedsiębiorców uczestniczyli: Wojewoda Podlaski Bohdan Paszkowski, Marszałek Województwa Podlaskiego Jerzy Leszczyński, Prezydent Suwałk Czesław Renkiewicz, Prezydent Łomży Mariusz Chrzanowski, Wiceprezydent Białegostoku Adam Poliński, Starosta Białostocki Antoni Pełkowski, a także Dyrektor Oddziału GDDKiA w Białymstoku Jerzy Doroszkiewicz, Dyrektor Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Białymstoku Józef Sulima, Dyrektor Departamentu Infrastruktury i Transportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego Leszek Lulewicz oraz Departamentu Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego Lech Magrel. Spotkanie to, oprócz charakteru informacyjnego, było ważnym krokiem w kierunku wypracowania wspólnego stanowiska, dotyczącego – budzącej ogromne kontrowersje – zmiany Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych (tzw. Programu Budowy Dróg) dokonanej w maju br. na wniosek Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa. W efekcie tej zmiany, modernizacja DK8 z Białegostoku do Augustowa zostanie przesunięta w bliżej nieokreślonej przyszłości...

Przebieg Via Carpatia? Pytań ciąg dalszy.

O tej strategicznej dla województwa podlaskiego inwestycji mówi się od dawna. Dotychczas jednak budowa „kręgosłupa Polski Wschodniej”, jak bywa nazywana Via Carpatia, przesuwana była w czasie, wypadając z kolejnych programów rządowych. Jeszcze do niedawna podlaski odcinek tej łączącej kraje bałtyckie z południem Europy drogi ekspresowej przebiegał od Budziska (granica polsko-litewska), przez Białystok do granicy województwa podlaskiego i mazowieckiego drogami: S61, S16 (DK8) i S19. Jego planowana długość znajdująca się w granicach

Oddziału GDDKiA w Białymstoku wynosiła 248 km, realizowana miała być w latach 2017–2023, a koszt jej budowy miał wynosić ok 9 686 mln zł. Planowana inwestycja podzielona była na VII odcinków: I. S61: Budzisko – Węzeł Suwałki Północ, II. S61: Węzeł Suwałki Północ – Węzeł Suwałki Południe (obwodnica Suwałk), III. S61/DK 8: Węzeł Suwałki Południe – Węzeł Raczki – Węzeł Augustów (obwodnica Augustowa), IV. DK 8: Węzeł Augustów – Węzeł Korycin (S19), V. S19: Węzeł Korycin – Węzeł Knyszyn – Węzeł Białystok Zachód (S8/S19), VI. S19: Węzeł Białystok Zachód – Węzeł Płoski i VII. Węzeł Płoski – Węzeł Chlebczyn (granica województwa podlaskiego i mazowieckiego). Ten optymalny dla mieszkańców Podlasia projekt przebiegu Via Carpatia, zakładający modernizację DK8, czyli najbardziej popularnej – i niestety bardzo niebezpiecznej – drogi, którą mieszkańcy Podlasia (...i tysiące tirów) poruszają się, jeżdżąc do Augustowa, czy Suwałk, zmieniła zgłoszona w maju 2016 r. na wniosek Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa zmiana Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych. Zgodnie z nią, Via Carpatia w naszym regionie będzie mieć długość 289 km (będzie zatem dłuższa od poprzedniego projektu o 41 km), powstawać będzie w latach 2017–2025 (a więc o dwa lata dłużej niż zakładał poprzedni projekt), jej koszt wyniesie ok 12 081 mln zł (będzie więc droższa o 2 395 mln zł), a jej budowa podzielona zostanie na VII odcinków: I. S61: Budzisko – Węzeł Suwałki Północ, II. S61: Węzeł Suwałki Północ – Węzeł Suwałki Południe (obwodnica Suwałk), III. S61/DK8: Węzeł Suwałki Południe – Węzeł Raczki (część obwodnicy Augustowa), IV. S61: Węzeł Raczki – Węzeł Ełk Południe (odcinek ten realizowany będzie przez Oddział GDDKiA w Olsztynie), V. S16: Węzeł Ełk Południe (S16) – Węzeł Knyszyn (S19), VI. S19: Węzeł Knyszyn – Węzeł Białystok Zachód (S8/S19), VII. S19: Węzeł Białystok Zachód – Węzeł Płoski i VIII. Węzeł Płoski – Węzeł Chlebczyn. Nadmienić należy, że planowane połączenie drogi ekspresowej S61 (Via Baltica) z S19 (Via Carpatia) nastąpi właśnie poprzez nowy odcinek drogi ekspresowej S-16 Ełk-Knyszyn.

Zdaniem wszystkich uczestników posiedzenia Podlaskiego Forum Gospodarczego takie rozwiązanie budzi uzasadnione obawy natury społecznej, ekonomicznej i środowiskowej. Wątpliwości budzi fakt, że nowe rozwiązanie wydłuży drogę z Białegostoku do Augustowa i Suwałk, będzie inwestycją droższą, inwestycją, której skutkiem może być to, że zarówno komunikacja mieszkańców Podlasia, ruch turystyczny ale i tranzyt, w dalszym ciągu odbywać się będzie niemodernizowaną DK8. Planowane rozwiązanie może również skutkować poważnymi problemami środowiskowymi, związanymi z przecięciem przez inwestycję Biebrzańskie Parku Narodowego. Nowy projekt zakłada przebieg drogi ekspresowej w rejonie Twierdzy Osowiec, miejscu znacznie szerszym niż rejon, przez który przebiega DK8. Uczestnicy spotkania zgodnie zadeklarowali wystosowanie do administracji rządowej oraz podlaskich parlamentarzystów komunikatu, w myśl którego nowy przebieg Via Carpatia – mimo iż niekonsultowany z mieszkańcami, lokalnymi władzami i przedstawicielami przedsiębiorców – jest inwestycją potrzebną, ale nie priorytetową z punktu widzenia województwa. Jednocześnie zobligowali Wojewodę Podlaskiego i Marszałka Województwa, aby w porozumieniu z białostockim Oddziałem GDDKiA, wspólnie ze wszystkimi samorządami, na trasie DK 8 Białystok – Augustów – Suwałki przygotowano możliwą do wykonania dokumentację, niezbędną do modernizacji tej drogi przynajmniej w wariantcie 2+1.

Co z innymi drogami?

Powstanie Via Baltica (S61), drogi która wraz z Rail Baltica ma być elementem transeuropejskiego korytarza transportowego łączącego Tallinn z Warszawą to wciąż odległa perspektywa. W chwili obecnej jej pewnymi odcinkami jest obwodnica Suwałk, która zgodnie z umowami zostanie oddana do użytku w kwietniu 2019 r. W chwili obecnej jej wykonawca czeka na wydanie

zezwoleń na realizację inwestycji drogowej, a w fazie przetargu (projektuj i buduj) znajdują się odcinki: I. Suwałki – Budzisko (termin wykonania: 2017–2020) oraz II. Szczuczyn – Obwodnica Augustowa (termin wykonania: 35 miesięcy od zawarcia umowy, a więc najpóźniej 2020 r.). Zdecydowanie lepsze informacje związane są z budową drogi S8, łączącej Białystok z Warszawą. Droga ta – wraz z obwodnicą Marek – ma zostać oddana do użytku do końca 2018 r. Do końca bieżącego roku ma natomiast zostać oddany odcinek Zambrów – Mężenin.

Kolej i lotniska – plany, plany i...?

Uczestnicy posiedzenia poruszyli także temat rozwoju linii kolejowych i lotnisk. Zebrani zgodnie podkreślili konieczność modernizacji linii kolejowej Białystok – Kuźnica w kontekście włączenia naszego województwa w przebieg planowanego Nowego Jedwabnego Szlaku z Chin do Europy. Dodatkowo, zgodnie podkreślili w tym zakresie wagę modernizacji drogi Białystok – Sokółka – Kuźnica, ponieważ pozostawienie Białegostoku bez dobrej, kompleksowej komunikacji z tym przejściem granicznym obniży siłę argumentacji za prowadzeniem Nowego Jedwabnego Szlaku przez teren województwa podlaskiego. Zasadne wydaje się również podjęcie modernizacji linii kolejowej Sadowne – Białystok i dalej do przejść granicznych z Białorusią i Litwą w ramach trasy Rail Baltica. Zaniechanie owej modernizacji spowoduje pozostawienie województwa podlaskiego poza terenem intensywnego obiegu gospodarczego. Konieczne jest również przywrócenie transportu kolejowego Łomży. Uczestnicy spotkania podkreślili również wagę rozwoju lotnisk w regionie. Potrzebne wydaje się wybudowanie utwardzonych pasów startowych zarówno w Białymstoku, jak i Łomży. W przyszłości możliwe jest również utworzenie małego terminala lotniczego pod Białymstokiem. Czy tak się stanie? Czas przyniesie odpowiedzi na te i inne pytania...

PRZEDSIĘBIORCO JESTEŚ W SPORZE GOSPODARCZYM?

Skorzystaj z usług
mediacji w Podlaskim
Centrum Arbitrażu
i Mediacji przy
Izbie Przemysłowo-
Handlowej

- profesjonalni mediatorzy
- niskie koszty
- minimum formalności
- ten sam skutek prawny jak wyrok sądu

IPH
IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA
W BIAŁYMSTOKU

CAM
PODLASKIE
CENTRUM ARBITRAŻU I MEDIACJI

85 652 72 69
85 652 56 45

LEAN MANAGEMENT

Miło jest nam zakomunikować, że w odpowiedzi na oczekiwania między innymi zgłaszane przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Białymstoku, Politechnika Białostocka uruchomiła nowy kierunek studiów podyplomowych – Lean Management.

Politechnika Białostocka uruchamia w tym roku pierwszą edycję studiów podyplomowych Lean Management. Warto zauważyć, że Lean Management to aktualnie najbardziej skuteczna metoda podnoszenia produktywności i poprawy konkurencyjności firm. Politechnika przygotowała studia o profilu praktycznym. Zajęcia na studiach prowadzić będzie najbardziej doświadczona kadra profesorska, specjaliści z krajowych firm konsultingowych oraz menedżerowie Lean z przedsiębiorstw. Lean Management to sposób zarządzania firmą zupełnie różny od tradycyjnego biurokratycznego stylu z jakim najczęściej się spotykamy. Ma on swoje źródła w systemie wypracowanym przez Toyotę, która dzięki swemu systemowi osiągnęła ponadprzeciętne efekty, pozycję światowego lidera w sprzedaży samochodów, doskonałą jakość i niezawodność wyrobów, a także największe z branży zyski. Nie chodzi tu jednak o stronę konstrukcyjną i techniczną produkowanych wyrobów – samochodów, ale o system organizacyjny, który jest kopiowany przez tysiące firm

z różnych branż na świecie. Dzisiaj Lean jest już opisany w podręcznikach i wiele firm konsultingowych oferuje pomoc przy transformacji firmy do systemu Lean. Niemniej podkreślić trzeba, że tzw. Droga Lean jest dość trudna i długa ale jednocześnie niezwykle pasjonująca i przynosząca bardzo szybko pierwsze efekty. Lean Management to nie tylko narzędzia, jak Kanban, SMED, PokaYoke, arkusz A3, czy 5Why, ale to przede wszystkim sposób myślenia o biznesie i filozofia prowadzenia firmy. Filozofia totalnej racjonalności, dążenia do perfekcji, osiągania konkretnych (mierzalnych celów), autentycznego angażowania się ludzi w firmie w eliminowanie marnotrawstwa. Światowi uczeni zajmujący się Lean-em podkreślają, że bardzo łatwo jest pójść na łatwiznę i potraktować Lean narzędziowo, czyli jako zestaw metod organizacji przepływu produkcji, ale bez transformacji i nowego podejścia do ludzi i biznesu nie osiągnie się prawdziwych efektów. Studia Lean Management otwierane właśnie na Politechnice Białostockiej mają za zadanie przekazać na czym polega autentyczna transformacja Lean. Jak odróżnić udawany Lean od prawdziwego Lean-u i co zrobić aby Lean w firmie rzeczywiście zadziała. Zajęcia prowadzą uznani w kraju konsultanci od Lean, menadżerowie Lean z firm oraz grupa naukowców parających się problemami które są sednem Lean-u. Położono tu nacisk na stronę praktyczną jeśli chodzi o sprawy narzędziowe, ale wiele uwagi poświęcono także sprawom budowania zespołów, psychologii komunikacji w zespole, czy pobudzaniu zaangażowania i kreatywności pracowników.

Więcej o studiach i rekrutacji można znaleźć pod linkiem: <http://www.wz.pb.edu.pl/aktualnosci/Studia-podyplomowe-Lean-Management---REKRUTACJA,1365.html>

MISJA GOSPODARCZA DO ZAMBII

Krajowa Izba Gospodarcza przy współpracy Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji w Johannesburgu (w kompetencjach terytorialnych także Zambia) w terminie 19-25 listopada 2016 roku organizuje wielobranżową misję gospodarczą do Zambii dla przedstawicieli polskich firm, zainteresowanych podjęciem współpracy i inwestycjami na rynku zambijskim.

W ramach misji planujemy zorganizować spotkania z przedstawicielami nowo wybranej administracji rządowej Zambii, Zambijskiej Izby Handlu i Przemysłu, Zambijskiej Agencji Rozwoju i innych organizacji około biznesowych, a także spotkania B2B. Odwiedzimy także Livingstone, w tym Victoria Falls University of Technology, gdzie z udziałem przedstawicieli władz tej turystycznej stolicy Zambii będziemy omawiać możliwości potencjalnego partnerstwa i współpracy w zakresie inwestycji w Livingstone. Uniwersytet jest jednym z najlepszych uniwersytetów w dziedzinie nauki i technologii przeznaczonych do rozwoju przedsiębiorczości technologicznej w Afryce, a jego twórczyni Pani kanclerz Gertrude Apakelwa wielokrotnie odznaczona była tytułem najbardziej wpływowej kobiety w Afryce. Wsparcia i pomocy udzielą nam: Ambasador RP w Pretorii Pani Anna Raduchowska-Brochwicz, kierownik Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji w Johannesburgu, radca Pan Andrzej Krężel, honorowa konsul generalna RP w Lusace Pani Dr Maria Ogonowska-Wiśniewska, konsul honorowy Republiki Zambii w Warszawie Pan Bartosz Brusikiewicz oraz Poseł na Sejm, Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu ds. Afryki Pan Dr Killion M. Munyama. Wstępny program misji obejmuje: przelot na trasie Warszawa – Lusaka – Livingstone – Warszawa; wizyty w ministerstwach i instytucjach otoczenia biznesu, forum biznesowe i rozmowy B2B w Lusace, ew. wizyty studyjne, spotkania

w Livingstone. Krajowa Izba Gospodarcza w ramach Misji, poza programem merytorycznym, zadba o opracowanie strony logistycznej tj. zorganizowanie przelotów, transferów na miejscu, programu towarzyszącego. Dokonamy rezerwacji hoteli i prześlemy Państwu informację dot. szczegółów zakwaterowania. Zambia to 753 tys. km² powierzchni i 14,1 mln mieszkańców. W okresie 2001-2015 roczny przyrost PKB był na poziomie 6,9% – wg MFW Zambia należy do dziesięciu najbardziej rozwijających się gospodarek na świecie. Kraj posiada 3 lotniska międzynarodowe, sieć połączeń drogowych i kolejowych. Kraj jest także centrum regionalnym: w stolicy Zambii, Lusace, ulokowane jest główne biuro COMOSA – (Common Market for Eastern and Southern Africa), strefa wolnego handlu skupiająca 20 krajów afrykańskich. Ten kto zainwestuje w Zambii będzie miał dostęp do dalszych rynków. Zambia eksportuje głównie kruszec miedzi. 49% eksportu trafia na rynki krajów COMESA, 31% do RPA. W chwili obecnej trwają negocjacje dot. uwarunkowań handlowych z UE. Póki co na rynek europejski trafia jedynie 4% zambijskiego eksportu.

Kontakt: KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA
– Biuro Współpracy z Zagranicą, Anna Derbin,
tel. 22/ 630 96 43, email: aderbin@kig.pl

NOWOŚĆ

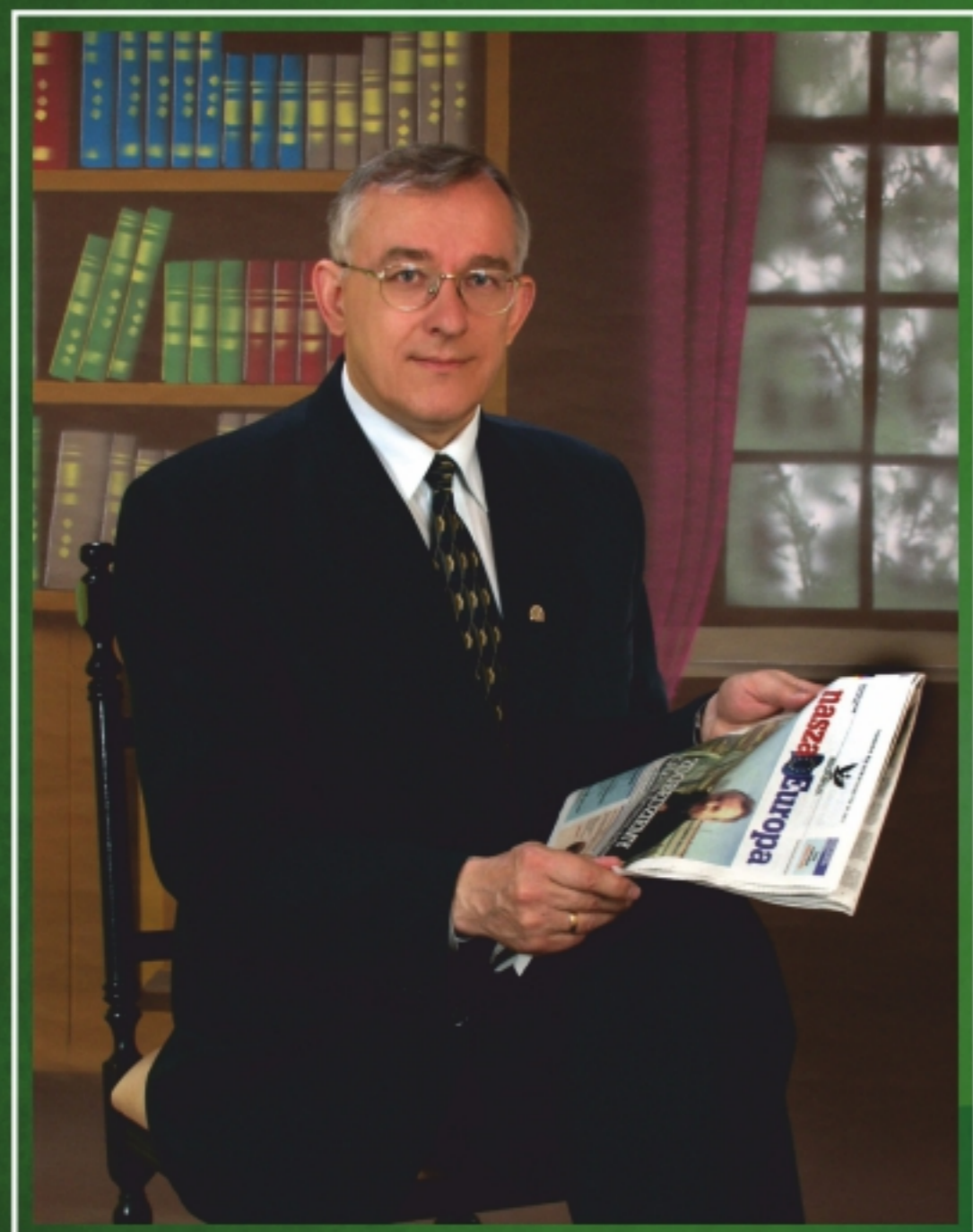
W UBEZPIECZENIACH NA ŻYCIU!

Ubezpieczenie na życie
z gwarantowanym zwrotem składki
wraz z zyskiem po zakończeniu polisy.

Możliwość zaliczenia składki
w koszty firmy w przypadku
ubezpieczenia udziałowców, bądź
kluczowych pracowników
przedsiębiorstwa.

Agencja Ubezpieczeniowa Jan Borawski

Białystok, ul. Sienkiewicza 40 A, Ip.
kom. 606 216 786, tel. 85 749 66 62, fax 85 749 66 61
e-mail: agencja@janborawski.pl
www.janborawski.pl

Spotkanie z Talentem z cyklu „Reewolucja lidera” 24 listopada, 15 grudnia 2016

Białystok, Centrum Laikatu (ul. Warszawska 50), godz. 18.00-20.30

Ks. dr Dariusz Wojtecki, duszpasterz przedsiębiorców Archidiecezji Białostockiej zaprasza przedsiębiorców, pracodawców, osoby prowadzące działalność gospodarczą, menedżerów, dyrektorów oraz osoby odpowiedzialne za kierowanie ludźmi. Wstęp wolny, nie ma konieczności zgłoszeń.

IZBON

SYSTEM USŁUG
WZAJEMNYCH
Izby Przemysłowo-Handlowej
w Białymstoku

IPH w Białymstoku jako organizacja działająca na rzecz przedsiębiorców zrzeszonych w jej szeregach, zachęca do udziału w inicjatywie wzajemnego wspierania własnych, rodzimych biznesów. Celem akcji IZBON jest promowanie specjalnych bonów promocyjnych, przygotowanych przez członków Izby dla członków Izby. Jeśli twoja firma przynależy do IPH w Białymstoku, możesz skorzystać z dostępnych bonusów, możesz również zgłosić własną propozycję oferty B2B. Sprawdź, skorzystaj, zaproponuj – wspierając siebie budujemy podlaski biznes.

Pakiet korzyści karty Assistance 24h specjalnie dla członków IPH

- bezpłatne holowanie auta z miejsca wypadku - na terenie CAŁEGO KRAJU!!!
- bezpłatne holowanie auta z miejsca awarii - w promieniu 100km, poza tym obszarem 1,8 zł netto/km
- bezpłatne auto zastępcze przy każdej awarii
- przy naprawach serwisowych / przeglądach - rabat na części 15%
- stała stawka na mechanikę / elektronikę - 80zł netto /rbh
- termin płatności bez weryfikacji kontrahenta - 21dni

Bosch Service RYCAR - kompleksowa obsługa samochodów Twojej firmy

RYCAR

UMÓW SIĘ NA SPOTKANIE Z NASZYM DORADCĄ +48 602 848 832
DORADZIMY, PRZESTAWIMY KORZYSTNĄ OFERTĘ

Oferta przygotowana przez członka IPH w Białymstoku
RYCAR Sp. z o.o. Sp. K.

Generała Franciszka Kleeberga 10, 15-691 Białystok
Tel. 85 662 94 34, www.rycar.pl

Car Service

Wszystko
czego potrzebuje
Twoje auto

IPH
IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA
W BIAŁYMSTOKU

Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku
ul. Antoniukowska 7, 15-740 Białystok

tel. 85 6525645, e-mail: biuro@iph.bialystok.pl
www.iph.bialystok.pl